ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՑԷ,
ՒԼՄԻՑԷ, ՊԷՏՔԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏՄ՚ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 50. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28, 1907. Ն՝ 39

ՍԱՀԻՄ Ի ԻՄՔԻՑԱՉ
Ճ. Գ. ԿՐԻՆ

ՄԻՒ՚ԷԼԼԻՖ
Հ. Մ. ԱԼԷՆ

ՄԻՒ՚ԷԼԼԻՖԼԷՐԻՆ ՄԻՒԹԻՐԷԼԷՐԻ
ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՑԱՔ
ՀԱՑԱՔ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ
ՄԱ՚ԼԻՒՄԱՔ Ը ՖԷՆՆԻՑԷ
ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱՔ
ՇՈՒ՚ՈՒՆԱՔ Ը ՍԻՑԱՍԻՑԷ

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՚ԱՍԸ
ՓԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ

﴿ آوه‌داپر هفته‌لق غزته — درسعادتده بايبل هاوسده ﴾

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ԷՐՄԻՆԻՆ

ՎԱԽ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՖԱՓԸ ԻԱՒ ԹԻՒՐՔԱԽ

ՀԱՖՔԱԼՔԳ ՂԱԶԷՔՍ

(ԱՆԿԷԼԻՈՖՕՐՕՍ)

ԲՈՒՏԻ ՀՈՒՐՈՒՖԱՓԸ ԻԱՒ ԹԻՒՐՔԱԽ

Միւ՞հլիֆ՝ Հ. Մ. Ալէն

ՊայՊԼԸ Հաուս, Իսթ ափնպօլ

Տէր ի Սա՛տամբէթ, Թիւրքիա

ԳԻՐՔ Ի

Սկիզբէն 30 Ղրշ.
Ամբիգա իչին 1·50 Տօլ.
Ինկիլիզերը „ 6 շիլին
Մեմ. սաիրէ „ 7·75 Ֆր.

Եւրէն նուսխէսի 30 փր.

Ի՛լաճաք գըյմէթլէրի
ժուՊՔեսի

THE AVEDAPER

(ANGELIAPHOROS)

A WEEKLY PAPER

PUBLISHED IN

ARMENIAN, ARMENO-TURKISH, AND GRECO-TURKISH

EDITOR HERBERT M. ALLEN

Offices: American Bible House
Stamboul, Cons/ple, Turkey

TERMS

An. Subscrip. Ps. 30
U. S. A. $1.50
England Shils. 6.—
Other countries Frs. 7 75

Single Copy 30 Paras

Advertising rates on application

ԱՒԵՏԱՐԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

'ԻԼՄԻՅԷ, ՊԷՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏՄ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 50. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28, 1907. Ն՝ 39

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄՔԻՅԱԶ Ձ. Փ. ԿՐԻՆ — ՄԻՒԷԼԼԻՖ Հ. Մ. ԱԼԷՆ

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԷ

ՄՈՒԽԹԻՐԷԼԷՐ.—Օնընճը Պիոսըն փափալըղը 681, «Առաջին Ընթերցարան 684։ ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱՔ 685։ ՀԱՅԱՔ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ 686։ ՄԱ'ԼԻՒՄԱՔ Ը ՖԷՆՆԻՅԷ։— Թա'գիմ հտիւմիղ սիւր 686։ ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱՔ.—Դուտսիյէք 687, Իլք Նիքհահ 690, Եումուրթա 691, Միւֆիտ Քէլամլար 692։ Շու՞ռնաւթաք ը Սիյասիյէ 693։ Սարրաֆիյէ 694։

ՄԻՒ'ԷԼԼԻՖԼԷՐԻՆ ՄՈՒԽԹԻՐԷԼԷՐԻ

ՕՆԸՆՃԸ ՊԻՈՍԸՆ ՓԱՓԱԼԸՂԸ
(Հ. Մ. Ալէն)

ՊՈՒՆՏԱՆ պիր դաչ հաֆթա էվվել Լընտըն Թայմ՚ Օնընճը Պիոսըն Փափալըղընա տա՚իր մուհարրիր ի չէհիր Փօլ Սապաթիյէնին էսէր ի գալէմիսի օլան իլքի պէնտ նէչր էյլէմիչ տիր։ Իչպու պէնտ լէրսէ Գաթօլիք քիլիսէսինին, 'ալէյհունուա Ի- թալիա վէ Ֆրանսատա պուլունան Գաթօլիք քիլիսէսինին Փափալըղա 'ալագատընճա մէվկը' ի հաղըրընտան պահս էտիլմէքտէ տիր։ Թայմ՚ չու խուսուսա նազարը տիզգահ ճէկիլ էտէյօր քի կէրչի Մ. Սապաթիյէ պիր Փրօթէսթան իսկ տէ, օ պու մատտէյէ տա՚իր հաղգանիյէթ վէ եանըլմազ պահիրլէթ իլէ եազմազա մուգթէտիր տիր, վէ Թայմ՚ պունըն պիր տէլիլի մագամընտա Մ. Սապաթիյէնին Աստիալի Ֆրանսիսին թէրճէմէ ի հայաթընա տա՚իր եազարըդը 'աճիկ քիթապլարը գիքր էթմէքտէ տիր։ Հիչ քիմսէ միւմանիյէնի Գաթօլիք քիլիսէսինէ թէվէճճիւհ վէ մուհափազէթ նօղսանընդյէ իթհամ էտէմէդ, գիրա «օ պու միւէսէսէյի 'աթիպիյինատէն, իճրա էթմիչ օլարդը իչէն վէ եէթիչտիրմիչ օլարդը մուգատտէս զաթլարատն ատլայը սէվկը։»

Եէրիմիզին միւսա'ատէսի օլսա իսկ, պիզ պու պէնտլէրի, իչպու պէօյիւք քիլիսէ տաճիկինատէ պաչլամըչ օլան 'ազիմ չապանըն Թա'րիֆինի միւ'էլլիֆին Թամմ լիսանը իլէ վէրմէք իւզրէ, պիւթիւն պէնտի նէչր էտէր իսկ։ Պիլճիւմլէ խրիսթիյանլարըն պու չապալայըչա քէմալ ը մէրադլէ պագմալարը իճատ էտէր, գիրա անըն նէթիճէսինին պիւթիւն տիւնեատաքի խրիսթիյանլար իւզէրինատէ մուհիմմ պիր թէ՚սիր վէ միւնասէպէթի վար սըր, վէ պու թէ՚սիր տաճի իրատ օլունան չու տէլիլ սէպէպիյլէ քէտպ ի էհէմմիյէթ էտէր քի հիչ պիր սիլսիլէ ի մէրաթիպ ի բուհպանիյէ նէ դատար գուվվէթլի օլուբսա օլսուն, բուհանի հագիգաթըն թէրաքզըսընա մանի՚ օլամազ։

Մ. Սապաթիյէ պէնտինէ չիմտիքի Փափա հազրէթլէրինին ալտազ վէ սիրէթճէ թէհարէթ վէ դուստիյէթինի 'մէհտ ու սէնա էտէրէք պաչլայօր։ Միւմանիյէյ Փափա հազրէթլէրինին թէվազու՚ վէ հիմմիյէթինի թարիվատէ իհթիմալ քի էմսալը կէօրիւլմէմիչ պիր չեյ 'ատտ էտէյօր, վէ պու հիմմիյէթի միւչարիլէյհին քէնտիսինին մէ՚մուրիյէթի ի իլահիյէսինէ տա՚իր օլան մուէյյադ վէ իթմինանըքտարանէ թէ՚մինատը իլէ պիրլէշէրէք, գէմանէմիլատէ նատիր կէօրիւլէն պիր մէնզարէ թէչքիլ էտէր։ «Վաքին», 'իլավէ էտէյօր մուհարրիր, «պու

սէպէպաէն միւչարիւէյէն մուվաֆֆագիյէթսիզլիյի տառա մա՛նաաար վէ վասի՛ օլաճադ տըր։ »

Ֆիլհագիգա «աէօրթ սէնէլիք վափալըզտան սօնրա, միւչարիւէյ զաթէն մաղլուպ օլմուշ տըր։ Միւչարիւէյ իլէ պէրապեր վէ միւչարիւէյէհէ Փաւփալար զայը ի մահաուա հիւքիւմէթէ մալիք ափըլէր ֆիքր ու թէհավվուրը նամուաքիարանէ սուրէթէ, ֆագաթ իլ էլ էպէտ մահվ ու զա՛իլ օլմագատա տըր։ » Վէ լաքին պու տէմէք տէյիլ ափր քի քիլիսէ ղէվալ ու ինգըրաղ պուլմագատա տըր։ Հա՛չա, զաթէն օլ քիլիսէ իչինէ պուլունան Թիրէլ, Լուազի, Լապերթօնէէր, Լը Բուա, վէ Միւրի կիպի զաթլար վէ սա՛իր նիչէլերի հիւքմ ու նուֆգա տա՛իր եէնի պիր ֆիքր ու թէհավվուր իտտաա էտիյօրլար քի պու սայէսէ Ֆիլիսէ պիւթիւն սիւնուաաա սինճէչիպ գուվվէթլէնէճէք սիր։ Մուհարիրին էֆքյարընճա, պու մէս՛էլէ Օնուհնոը Պիսա հաղրէթլերի քէնտիսի իլէ իթթիհա՛ վէ 'իլմ՛ի իլահիյաթա՛ա՛իտա խուսուսաաթաա հէմֆիքյար պուլունմալարընաա զարչը օղրաչմագա տէվամ էտիյօր։ Պէլիղ սահիֆէլերի «հագիգաթվէրվէլերիվ վէ քիլիսէվէրվէլերիվ հիսիյաթը իլէ ատփաուղու օլան պիր թագըմ խմզասընդ բիսաւէլէր ևիրմինճի ասրըն հարէքէթի սինիյէսինին միւժաէ բէ՛պէլերի վազիֆէսինի իֆա էտիրլեր։ » Պու ճիւմլէ իլէ պէրապեր էյի վափասալար թարաֆընտան հազրլան վէ՝ ադրգմընդ ճանլար թարաֆընտան քէմալը իչթիրապա արանընան պուս քիթաապար քէմալը զայրէթլէ թօփլանընըզ, զապթ ու միւսաաէրէ էտիլմէքաէ տիրլեր։

Ախիրէն Փափա հաղրէթլերի տառա տաղը պիր աս՛ի մա՛ամլէյէ օղրամընդ տըր։ Բ՛ոֆֆէճէ պունտան տաթը այ եվվել Միլանտա թէ՛սիա էտիլմիչ օլան պիր բիսալէ ի մեվգուֆէթ սիր։ Իչպու մեվգուֆ բիսալէնին միւ՛էսսիսլերի նազարընտա սէն վէ 'իլմ՛, հայաթ վէ իման պիրպիրլերինէ մուսաւիթ օլմագատան իսէ, պիրպիրլերինէ մա՛ամլէն վէ մերպուֆ հագիգաթլար տըր։ Օնըճնոը Պիսա օլ միւ՛էսսիսլերտէն պիր գաչընը թանըր։ Օ անլերին Ֆրիատոսըն իսմինտէն տօղայը նէ կիպի պիր զայրէթլէ ուաթանամընդ օլտըղլարընը պիլիր։ Ելնէ ան Փափա հաղրէթլերի չէհր ի մէղքիւր Սրքեպիսկոպոսընտա օլ բիսալէնին միւտիրլերինի հանընտա չաղըրտըպ, օլ բիսալէյի նէչր էթմէքտէն ֆարիղ կէլմէլերինի թէնպիհ էյլէմէսինի էմր էյլէմիչ օլիր։ Անլեր իհթիրամքյարանէ ճէվապ վէրտիլեր իսէ ան, անլեր «Պու միւնասիպէթլէ Փափանըն հիւքմինէ մուգավէմէթ էթմէքլէ, ճէսուր խրխոթխյանոր վէ ճիտաի Գամօլիքլեր մագամընտա հարէքէթ էթմէքտէ իսկյսմիղէ միւմմէ՛նին իղ» ատյէրլէք, պու էմրի թէկիղիդ ի հարէքէթ էթմէքտէն իմթինա՛ էյլէմիչլեր սիր։ Շու սօն սէնէլեր զարֆընտա իթալիատա պունա պէնզեր սա՛իր մէվգուֆ բիսալէլեր նէչր օլունմագա պաչլայըզ, Փափա հաղրէթլերի-

սէպէպաէն միւչարիւէյէն մուվաֆֆագիյէթսիզլիյի տառա մա՛նաաար վէ վասի՛ օլաճադ տըր։ »

Ֆիլհագիգա «աէօրթ սէնէլիք վափալըզտան սօնրա, միւչարիւէյ զաթէն մաղլուպ օլմուշ տըր։ Միւչարիւէյ իլէ պէրապեր վէ միւչարիւէյէհէ Փաւփալար զայը ի մահաուա հիւքիւմէթէ մալիք ափըլէր ֆիքր ու թէհավվուրը նամուաքիարանէ սուրէթէ, ֆագաթ իլ էլ էպէտ մահվ ու զա՛իլ օլմագատա տըր։ » Վէ լաքին պու տէմէք տէյիլ ափր քի քիլիսէ ղէվալ ու ինգըրաղ պուլմագատա տըր։ Հա՛չա, զաթէն օլ քիլիսէ իչինէ պուլունան Թիրէլ, Լուազի, Լապերթօնէէր, Լը Բուա, վէ Միւրի կիպի զաթլար վէ սա՛իր նիչէլերի հիւքմ ու նուֆգա տա՛իր եէնի պիր ֆիքր ու թէհավվուր իտտաա էտիյօրլար քի պու սայէսէ Ֆիլիսէ պիւթիւն սիւնուաաա սինճէչիպ գուվվէթլէնէճէք սիր։ Մուհարիրին էֆքյարընճա, պու մէս՛էլէ Օնուհնոը Պիսա հաղրէթլերի քէնտիսի իլէ իթթիհա՛ վէ 'իլմ՛ի իլահիյաթա՛ա՛իտա խուսուսաաթաա հէմֆիքյար պուլունմալարընաա զարչը օղրաչմագա տէվամ էտիյօր։ Պէլիղ սահիֆէլերի «հագիգաթվէրվէլերիվ վէ քիլիսէվէրվէլերիվ հիսիյաթը իլէ ատփաուղու օլան պիր թագըմ խմզասընդ բիսաւէլէր ևիրմինճի ասրըն հարէքէթի սինիյէսինին միւժաէ բէ՛պէլերի վազիֆէսինի իֆա էտիրլեր։ » Պու ճիւմլէ իլէ պէրապեր էյի վափասալար թարաֆընտան հազրլան վէ՝ ադրգմընդ ճանլար թարաֆընտան քէմալը իչթիրապա արանընան պուս քիթաապար քէմալը զայրէթլէ թօփլանընըզ, զապթ ու միւսաաէրէ էտիլմէքաէ տիրլեր։

Ախիրէն Փափա հաղրէթլերի տառա տաղը պիր աս՛ի մա՛ամլէյէ օղրամընդ տըր։ Բ՛ոֆֆէճէ պունտան տաթը այ եվվել Միլանտա թէ՛սիա էտիլմիչ օլան պիր բիսալէ ի մեվգուֆէթ սիր։ Իչպու մեվգուֆ բիսալէնին միւ՛էսսիսլերի նազարընտա սէն վէ 'իլմ՛, հայաթ վէ իման պիրպիրլերինէ մուսաւիթ օլմագատան իսէ, պիրպիրլերինէ մա՛ամլէն վէ մերպուֆ հագիգաթլար տըր։ Օնըճնոը Պիսա օլ միւ՛էսսիսլերտէն պիր գաչընը թանըր։ Օ անլերին Ֆրիատոսըն իսմինտէն տօղայը նէ կիպի պիր զայրէթլէ ուաթանամընդ օլտըղլարընը պիլիր։ Ելնէ ան Փափա հաղրէթլերի չէհր ի մէղքիւր Սրքեպիսկոպոսընտա օլ բիսալէնին միւտիրլերինի հանընտա չաղըրտըպ, օլ բիսալէյի նէչր էթմէքտէն ֆարիղ կէլմէլերինի թէնպիհ էյլէմէսինի էմր էյլէմիչ օլիր։ Անլեր իհթիրամքյարանէ ճէվապ վէրտիլեր իսէ ան, անլեր «Պու միւնասիպէթլէ Փափանըն հիւքմինէ մուգավէմէթ էթմէքլէ, ճէսուր խրխոթխյանոր վէ ճիտաի Գամօլիքլեր մագամընտա հարէքէթ էթմէքտէ իսկյսմիղէ միւմմէ՛նին իղ» ատյէրլէք, պու էմրի թէկիղիդ ի հարէքէթ էթմէքտէն իմթինա՛ էյլէմիչլեր սիր։ Շու սօն սէնէլեր զարֆընտա իթալիատա պունա պէնզեր սա՛իր մէվգուֆ բիսալէլեր նէչր օլունմագա պաչլայըզ, Փափա հաղրէթլերի-

նին անվերահսկ ազգայը նախօրհնուած օրհասական բաղմին, զայրոյթէ մազհարը մուավաճքապիչեթի օրմուչլար սըր։

«Գամթօլիքներին կրնամ նեղութեան զապթ եթմիչ օրհան իչպու տէրին մերամ ու մապէտ՝ քիւլիչին հէնի պիր չեյ օրուպ, պունտան 10 սէնէ էվվել պու կիմսի պիր չէյի հիչ քիմսէ խաթը ու խայալընտան կէչիրմէդ իտի։»

Միւ՚էլիճ ի պէնտին էճքեաբընճա, Իթալիան էճքեաը ը ճէտիտէսի լէ Ֆրանսըզ էճքեաը ճէտիտէսի անվաճա Թէխալիւճ էտէրլեր իսէ տէ, մամլուպ հետճի մապաուսլերի էտասէն պիր սիր։

Մ. Սապաթիէ քէնտինին իքինճի պէնտինտէ փափա հաղրեթլերինին Ֆրանսատա փէք օ գատար տին ու տէվլէթին Թէճրիւպինէ մահսուս օլարագ նէյր օրհնան գանունննամէ նօգթաի նազարընտան տեյիկ, անճագ պինտէճա Ֆրանսա բուհպանըյլէ օղրաչմասը ճիհէթինտէն մաղլուպիչեթի հիքեայէսինի էլէ ալըյօր։ Եպիսկոպոսլարըն էքսերիչեթի ազմինի Թէճրիւպ գանունընա գարշը վրօթէսթօ եթիքատէն ազնրա, փափա հաղրեթլերինէ միւ բահա՚աթլէ մէղքիւր գանունըն անքնամընը իճրա մեվզը՚ինէ գօմագլըզը Թէճրիւպէ եթմեքլիչ միւ ա՚ատէ Թալեպ էյլեմիլեր։

Անվերէ քէնտիլերին իչպու պէյանաթլարընըն «Էն Պէօյիւք Կոնզակ՚ան քնամընա մուղայիր օլաղընտան, հազրպաթատան Թէպա՚իւա եթմիչ օլաղլարը պիլտիրիլտի։ Էվվելճա իսէ օ գատար եիւքսէք սէտա իլէ Թահթ ը միւճատեյէյ ալընմըշ օլան օլ նէֆս իւլ էմրլեր հեր քէսին մա՚լիւմ վէ միւսելլեմ օլմուչլար սըր։ »Մէչհուր պիր եպիսկոպոս քէմալը էսքֆլէ «Էն Պէօյիւք Կոնզակ եալանճը տէյիլ իսէ տէ, գատաէն հազրպաթը քէթմ էտիլ եանըշ էճքեաը վերիյօր» տէմիչ սիր։ Փափա հաղրեթլերինին զազեթալարը Ֆրանսա բուհպանը նամընա անվերին իմզալարընը հավի օլմատըգատան պաչգա, անվերին հիչ՚լիմ ու խապէրլերի վէ լինգիսամը բէյ ու մու՚ալէնեթլերի օլմայագ, Բօմատա Թէրթիլ վէ Թանզիմ էտիլմիչ օլան պիր պէյանինամէ նէյր էտիլտիլ պէման, իչպու գատաի խաթա վէ եալանճըզըզ ուսուլը Թէքքար էտիլմիչ սիր։ Պունըն հէփիսի Ֆրանսա էհալի վէ բուհպանընըն էքսերիչեթինին ուչանմալաբընա վէ՚ազիմ նէճրեթլերինէ պա՚իս օլմուչ սըր։ Մահարբիր ը պէնտին պիղէ պիլտիրակիլտէ կէօրէ, էկեր Փափա հաղրեթլերի տահա էյի գուլագ վերմիչ օլսա իսէ, պիղզաթ քէնտի եպիսկոպոսլարընըն քէնտիսինէ «Պիզ սանա գուլմեթմէ... անճագ Թէրպիյէ վէ լինգիսաթ տուչյումուզտան նահչի իթա՚աթ էտիյօրզը» տեսիքլերինին իչիսիր իսի։

Մ. Սապաթիէ՝ Բօմայա կիտիպ, օրատա Փափանընն հուգուրընա գապուլ օլունմուչ օլան պիր Ֆըրանսըզ եպիսկոպոսընն չայանը տիդաթ հիքեայենի Թահթիլ եթմէքտէ տիր։ Ֆրանսըզ եպիսկոպոսլարընըն իչպու միւսինին վէքիլի Փափա հազրեթլերինէ գայէթ ճիտտի տէօղլեր տէօյլէյիպ, Ֆըրանսըզ բուհպանընըն Վաթիգանըն էլինտէն նէյեր չեքմիչ օլարգլարընը, եպիսկոպոսլարըն նէ վէճհվէ քէնտիլերին ատ՚իրէ բուհանիչէլերինտէ հիւքմ ու նուֆուղատան մահրում պրագըլտըգլարընը, վէ պու վէճհվէ քիլիսէ իտարէ վէ հիւքիւմէթինին Թէրթիպ ու ուսուլընը պօզարզընը պէրԹաֆիկ հիքեայէ էյլեմի Պիզգաթ օլ եպիսկոպոս լուչկինն ատնրա, իչպու միւսագաթը Մ. Սապաթիչէյէ հիքեայէ տէրեը, Փափա հաղրեթլերինին նասըլ քէնտիսինի քէմալը սիւքիւթլէ ալինչէտիչինի վէ իչպու սիւքիւթլինն արա սըրա Թէ՚ամճիւպլինիւ կէօսթէրէրէն քէսիք սէօղլեր, վէ Թէվճճիւհէքառանէ նիհատլերէ իվլալ օլունտըղընը հիչ չեքինմէյէրեք քէմալը սէրպէսթի լէ Թաֆիկ էթտիչինի, վէ միւլագաթընըն նիհայէթլինտէ նասըլ քէնտիսինէ իզհար էթտիչի մուխալեէթ վէ սէրպէսթիտէն ատլայը՚արզ ը Թէչեքքիւր էթտիչինի, վէ՚ազըպէթ նէ կաւիրմագ լազըմ կէլտիչինէ տա՚իր քէնտինին էճքեաբընը սօրաբզընը նագլ էյլէտի։ Օլ եպիսկոպոս վէրտիչի ճէվապընտա Փափա հաղրեթլերի եպիսկոպոսլար մէճլիսի՚ատա էյլէտիչինտէ, եպիսկոպոսլարը իսԹէսիկլերի մէվզու՚ը պանը լինԹիխապա, վէ քէնտիլերին ֆիքրլերինի իչլագ եաէն մէա՚էլէլերէ տա՚իր սէրպէսթճէ վէ աչքդատան միւզաքերէ էթմէյէ մուխԹար պրագըլմալարընը Թավսիյէ էթմիչ տիր։ Իքի հաֆթա սօնրա, իչպու ՚այնի եպիսկոպոս Բօմատաքի պիր սօսիԹունըն ազգընատան Փափա հաղրեթլերինին ՚ուամումի պիր եպիսկոպոսլար մէճլիսի ՚ատա էթմէյէ զարար վերմիչ օլագընը իչլիթտի։

Մ. Սապաթիէ քէնտի պէնտինէ խիթտամ վերիր իքէն, չանսէն 10նճը Պիսատա միւբաճա՚ատէ մուհարրիր ի պէնտի քիլիսէնին միւչմինի ՚ատատ էթմէմէսինի րէճա էտէյօր վէ պէյանը իւմիտ էյլէյօր քի քէնտինին էճքեաբ վէ միւլահազաթը քէնտինէնն չիմտիքրի սէրայընըն, եա՚նի Վաթիգանըն սապԹատաի վէ տէպտէպէսի իւղէրինատէն կէչէրէք, վէչնէտիք իւղէրինատ վէ քէնտինին հազիր մէքքէյնի իւղէրինատ գարարլաչօրն, վէ աճրդան, սուսայան վէ պէքլէյէն միկեոպարճա լինատլարըն սաքիթտատէ ատու՚ալարընը իչիթտիսին։ Անվերէ պաչ մէլէք Միքատյելին կէօրիւնմէյինէ, էսրարը իւտհիչնէն հիչ պիր քէչֆ ու վահիսինէ պէքլէմէյօրլար։ Անվերէ քէնտիլերին գալպլերինատ գուվվէթլի պիր նանդօ հասըլ էտէճէք վէ քէնտիլերէ մաասիյուէնըզդատան գաչըզ գուրթուլաճագ գուվվէթի վերէճէք լինատնի պիր հազիգաթ քէլտմընա, հայր օլան պիր մահիյէթէ պէքլէյօրլար։

"ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ»։ Պու հաղընվարատա պայպլ Հաուստաքի հէյ՚էթ ի նայիրվէ թուրքընտան պալատէքի սէրվէվնա թահրիրնատա պիր տէրս քիթապը նէյր էտիմիշ, վէ իլք 20–30 սաղիրվէլերինտէն՝ պիր տէ այրը «Քերական և Հեգաբան» տավըլմըշ տըր։ Պու քիթապ՝ Ինկիլիզճէ «Jones' Reader» նամ տէրս քիթապընատան 'Ա.ֆնթապ գոլէճի էրմ. մու'ալլիմի Փրոֆ. Ն. Պալեոզեան մա'րիֆէթիյլէ թէրճիմէ էտիլմիշ, վէ պա'զը էրմինիճէ չի'րլէր տէ 'իլավէ էտիլմիշ տիր։ Պու քիթապըն ճիլտի վէ թաավիրլերի օլ գաատար թէմիզ վէ կիւզէլ օլմուշ տըր քի, պա'զըլար օգուտլարա եէնի պաչլայան չօճուղլարըն էլինէ պու գաատար կիւզէլ պիր քիթապը վէրմէք հաղըգ տըր, տէյիւ սիւչիւնիւրլէր իսէ տէ, պիզ էօյլէ զանն էթմէյիզ։ Չօճուգ էլինտէ նաղիք, կիւզէլ պիր քիթապ կէօրիւրսէ, անա տանա պիյատէ մուդայէնէտ օլմազա սէվգ օլունուր։

Լաքին պու քիթապը թէֆթիշ էտէնլէր, անտէ հաղըլարըն վէ հէճէլերին պուլունմաատըղընա թէ՚ամճիւպ էտէրէք, անը օգուտլազը էօյրէնմիշ օլան չօճուգլար իչիւն թէրճիմէ էտիլմիշ պիր քիթապ զանն էտէճէքլէր։ Լաքին հադիգաթ ը հալտէ պու քիթապ օգուտլազա եէնի պաչլայանլար իչիւն հաղըլանմըշ օլան պիր տէրս քիթապը տըր։

Ուսուլ ը թէարիս ու թա'լիմի ֆէյնի պիր սուրէթտէ, խուսուսա 'իլմ ի բուհ ը ինսան գալա"իանէ թահրիպիգ էտէրէք միւթալա'ա էտէնլէր, էնճամ չիմտի չու գանըչա'կէլմիչ՚տիրլէր քի, չօճուգլար իչիւն քելիմէ վէ 'իպարէ էօյրէնմէք հաղը վէ հէճէ էօյրէնմէքտէն տանա դօլայ տըր։ Պիր չօճուգ չու հաղընըն (ա) իսմի այ՚ վէ չունըն (թ) իսմի ը՚օ իսիմնէ էօյրէնիպ, ասնրա տա «այ՚, ը՚օ, ա՚ը» տէյճէք հէրտէ, չու քելիմէյի (աթ) կէօրիւպ, անա «աթ» տէմէյի տանա դօլայ պուլուչօր։ Շու հալտէ չօճուգ այը, բևն թահթասընա վէ «այը, եը, իր, օը, ուը» կիպի մա'նասըզ հէճէլերէ վազի վէրմէքտէն իսէ, պիրտէն օգուտմազա պաչլամազը տըր։ Վէ իչթէ պու տէրս քիթապը օ ուսուլտա թէտաբիք էտիլմիշ տիր։ Իլք տէրտէ պիր կիւզէլ գուշ սուբէթի վար, վէ ալթընտա «Թուչո՛ւնը, թուչո՛ւնը. Տևս սա թուչունը» հաղըլմըշ տըր։ Իմտի չօճուգտա պու քելիմէլերի կէօսթէրիպ, իսմլէրինի վէրէրէք օգուտմազը տըր։ Իքինճի տէրտէ եէնէ պիր գուշ վէ պիր արը րէամի, հաճընտա սա ալթը 'իպարէ վար տըր, չօճուգտա օլ 'իպարէլերի տէ օգուտմազը տըր։ Պու 8 'իպարէտէ «թուչունն» 5 տէֆ'ա, «մեղուն» 4 տէֆ'ա, «ասես» 3 տէֆ'ա, «սա» 3 տէֆ'ա, «սիրտն» 4 տէֆ'ա, «վինչ» 5 տէֆ'ա թէէքրար էտիլմիշ տիր։ Պու քելիմէլէր օլպիր տէրսլէրտէ տէ թէէքրար թէէքրար գուլլանըլըյօր։ Շու հալտէ չօճուգ պիրթասալ՚ մէղքիւր քելիմէլերին չէքլինի վէ իսմինի էօյրէնմէքտէ պիր կիւճլիւք չէքմէյէճէք տիր։ Վէ տէրսլէր էօյլէ թէրթիպ էտիլմիշ տիր քի, իլք տէրսլէրտէ գուլլանըլան քելիմէլէր, ասնրաքի տէրսլէրտէ միւքէրրէրլէրն գուլլանըլմազատա տէվամ էտիլմիշ, վէ թէարիճէն եէնի քելիմէլէր 'իլավէ էտիլմիշ տիր։ Իլք տէքրիզ տէրսլէրտէ 39 եէնի քելիմէ վար. պունլարատան «թուչուն» 16 տէֆ'ա, «մեղու» 15 տէֆ'ա, «սիրուն» 13 տէֆ'ա (սա՚իրլէր տախի պունլարա միւամասըլ օլարադ) գուլլանըլմըշ տըր։ Չօճուգ իլք տէրսլէրտէ չէքլինէ պիտնա օլարզը պու քելիմէլերի եէնի տէրսլէրտէ կէօրսիւքճէ, պիր տօսթ կէօրմիւչ կիպի տէվինիր վէ օգուտմազատա իլերի կիտէր։

Լաքին պու քիթապըն ֆա՚իտէլի օլմասը իչիւն պիր գաչ խուսուսա տիգգաթ էտիլմէլի տիր։

1. Չօճուգ պու տէրսլէր իւզէրինտէ ուզուն վագթ էլէնիպ, անլէրէն օտանմազը տէյիլ տիր։ Մէս. պիրինճի տէրսի օգուտմազատան ասնրա, չօճուգա «կիթ, պու տէրսի էօյրէն տէ կէլ,» տէյիւ օլ տէրսի թէէքրարէն չօճուգա վէրմէք պու ուսուլըն մագսէտինէ գարչը տըր։ Օլ տէրստէ պուլունան քելիմէլերի իգնճէ, իւչիւնճիւ վէ սա՚իր տէրսլէրտէ եէնէ կէօրէճէք վէ տանա էյի էօյրէնէճէք տիր։ Չօճուգ տա՚իմա եէնի տէրսլէր ալըն։

2. Սալթ 'իպարէլերի էզպէր էթիրմէյէ չալըշմա. չօճուգա քելիմէլերին իսմլէրինի էօյրէթմէյէ պագ։ Քիթապտա պագմայարադ, «Տևս սա թուչունը» տէտիրմէ։ Չօճուգըն կէօգիւ քիթապըն իւզէրինտէ օլարադ, քելիմէլերի փարմագ իլէ կէօսթէրիպ, իսմլէրինի սէօյլէ, չօճուգ տա սէնին 'ադապլընճէ 'ադամի չէյի թէէքրար էթմին։

3. Տէրսլերի չօճուգ իլէ պէրաբեր օգուտլզատան ասնրա, տէրստէքի միւչատին քելիմէլերի իսմլէրինի վէրէրէք կէօսթէրմէյէնէն չօճուգտան թալէպ էյլէ։

4. Չօճուգ օգուտմագ իլէ պէրսպեր հազմատա սա թա'լիմ էտիլմէլի տիր։ Պու քիթապտա իլք տէրսլէրին հէր 'իպարէսինին պիր տէ էլ հաղըսը իլէ հաղըլմըշ օլմասը պու մագսէտէ մէպնի տիր։ Շակիրտ էվվէլա պատմա հաղը իլէ օլան 'իպարէլերի օգուտմազա ալըչաճադ, վէ հէր տէրտէ էօյրէնէյի 'իպարէլերին էլ հաղըսը իլէ հաղըլմըշ օլան սուբէթինի թէնսիհա էտէճէք տիր։ Էսէֆ էտէրիզ քի, պու հաղըլար կիրիֆիֆ, հա՚նի պիրիպիրինէ պալըս օլարադ գօնուլմըշ ալըլար։ Հարֆլար այրը այրը օլսալար իտի, չօճուգ անլէրի գօյայճա թագլիտա էտէպլէրը իտի։ Բէնապը պու գուսուրըճը մու'ալլիմ

ֆնաթիւ էւոլ եոեպէւէբ։ Սիյսո թոխթա պու մոգ-
սէտ էյի խըսոմէթ էոէպվիւը, վէ իւք սէբոսէն
պաչյայոյազ չօճուզպարըն էլինէ քեաղըա վէ գուբ-
չուն գալեմ վէրվիմէլի սիր։

Յ. Պու սէբոլէը սրաոբնոտա չօճուզա հարֆլար
վէ հէճէլէը սէ էօյրէսվիէպվիւը։ Իւք պիր գաչ սէբս-
լէրոէ պա՛զը հուբուզֆ ը սովֆիյէյէ (մէս. ա, է,
ի, ու) նազար ը սիդդաթ ճէլզ էովիէպվիւը։

Լաքին էվվէլա «այը», «էվէ» սէյիւ անլէրին
ուզուն իոմլէրինի էօյրէթմէկ լազըմ սէյվ սիր.
ոալթ սէպլէրինի (ա, ի, ու) էօյրէթմէկ քիֆայէթ
էոէր։ Պիր ազ սոնրա հուբուզֆ ը հէճէնին սէպլէրի
սէ օլ սուբէթլէ թա՛լիմ էովիէպվիւը։ Եովաչ հոս-
վաչ քէլիմէլէրին սիւչապին հէճէլէրինին գուվվէթի
թա՛լիմ էովիմէլի սիր. մէս. «ունիմ», «սիրուն»,
«մեզուն», «չուն». գուռնալ պիր արայա կէթիրիւ-
լիպ, «ուն» հէճաոը «ես», «սես», «սեռոնես» վէ
սա՛իրէէն «ես» հէճէսի էօյրէսվիւը։ Պիր ազ
իլէրի կիթաֆքէճ, սէրոսէն հէճէլէր հագպընոտա
ևէնի թա՛լիմլէր չըզարրըոսվիւը. չօյլէ քի հարֆ ը
սովֆիյի սէյիչմէյիպ, սա՛իր հարֆլարը սէյիչէրէք,
հոխոտա հարֆ ը հէճէյի սէյիչմէյիպ, հարֆ ը սով-
ֆիյի սէյիչէրէք չօճուզա ևէնի թէրքիպլէր թա՛լիմ
էովիւը, մէս. «սուն», «չուն», «քուն» վէ սա՛իրէ,
հոխոտա «սես», «սոս», վէ սա՛իրէ։ Լաքին մու-
՛ալիմնի մա՛րիֆէթի պու թա՛լիմի էյէնճէլի վէ
ճալիպ պիր սուբէթոէ իճրա էթմէսինոէ սիւլէը։

6. «Ռեւոսան և Հեզարան»ըն իւք սոհիֆէլէ-
րինոէքի այը, բէն, գիմ լէվհալարը էվվէլա անլէրի
չոկիրդէրէ էօյրէթմէկք իչչին օրայա գծնուլմոմըշ
սըր։ Ռհաչքի օլ լէվհալար քիթապըն էն սոնունա
գծնուլմըշ օլալար իոի։ Չոճուգ քիթապըն իչինոէ
հարֆլարըն իոմլէրինի էօյրէնոիքճէ, մու՛ալիմ սրա
սըրա պու լէվհալարա սա միւրաճա՛աթ էոէրէք,
չօճուզա հաղըլարըն գարդը չէչիոլէրինի էօյրէոէ-
պիվիւը։

7. Թէարիս էոնաբնոտա թոսվիրլէրոէն իոթի-
գաոէ էովիէպվիւը։ Թոսվիրոէ կէօրիւլէն նէնոէ-
լէր հագպընոտա չօճուզ իլէ գծնուլմոմ, վէ գծնու-
լուսը իւքէն, միւճքին մէրթէպէ սէրոսէ գուլլանը-
լան քէլիմլէրի գուլլանմոմագ սոհի չօճուզը օգու-
մոմա թէչվիգ էոէր։

Վէլհոսըլ էկէր մու՛ալիմ քէնոհի սէ պու չէ-
յէ մէրոզ էոէրէք, չօճուզըն նազար ը սիդդաթը-
նը ճէլզ էթմէք իչչին քէնոհինճէ հէնի ուսուլլար
պուվմոզա սա՛յ էոէրսէ, պու քիթոզ պիթմէգոէն
չօճուզ օգումոմը, հէճէլէմէյի, հաղըլարըն սէպլէ-
րինի վէ իոմլէրինի կիւզէլճէ էօյրէնմիչ օլսուբ։ Սնո-
սէն սօնրա իոթէոնի քիթապը օգույոպվիւը։

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

Ն՚ՉԻՒՆ ոոէվլէր 'էօմրոէ մուվաֆֆոզ օլոմա-
յօրլար։ Չիւնքի անլէր, «Ոոէվլէր պէնիմ
գուսուրըմը Թուրթոմոոըզլարը միւոոէթձէ նոոըզ
հուչարոոմ հուչայայըմ, ֆարզ էթմէզ,» տէյիւ սիւ-
չինիւօրլար։ Չօգլարըն նազարընոտա պիր ֆի՚իլին
սօզրուլըզընը թա՛նին էոէճէք սիւ՞ալ չու, հա՛նի
«Պու ֆի՚իլ Ալլահըն քէլոմընա միւթապի՞զ մը սըր»
սիւ՞ալ տէյիլ, անճագ չու սիւ՞ալ սըր, հա՛նի «Պիր
ոոէվլ պունա պիր գուլալ թաղապիլի՞ր մի։» Պու
կիւն ոոէվլէր քէնոհ նէֆֆպէլէրինի լմմիհոան էոէր
իլքէն, «Էլհմ, էիւբէյիմ փա՞ք մը սըր» տէյիւ ոէ-
յիլ, «Ի՚թիոսըրըմ էէրինոէ՞ մի սիր» տէյիւ սիւ՞ալ
էոիյօրլար։ Նիչչէլէր էլլէրինէ պիր լիրա կէչոիքոէ,
«Պու լիրա հալա՞լ մը, հարա՞մ մը» տէյիւ տէյիլ,
անճագ «Պունը էլտէն գաչըրմամանըն հօլու նէ՞
սիր» տէյիւ սօրուչօրլար։ Նիչչէ ոա՛իրէլէրոէ մէս-
՞էլէ «Զինոա 'ինոա Ալլահ մէնֆո՞ւր մը սըր» տէյիլ,
անճագ «Պաչպալոա սէզոիրմէչէրէք հուզուզաթ ը
'նէֆֆանիչէմի իզնա' էթմէնին հօլու նէ՞ սիր»
սիւ՞ալը սըր։ —Ոոէվլէր վոաք իլէ նոոիաբը թէֆ-
րիվ էթմէոիքճէ հադիզի մուվաֆֆոզլէթէ նա՞իլ
օլաճաղլարընը մէ՞մուլ էթմէմէլի սիրլէր։

ՓԱՍԱԼԸՆ ՏՈՒԱՍ։ — Եա՛ Բաղպ, պէնին ճէ-
լալինի սրամաչըզ, նէֆֆոիէրէթթ պուլունա-
սրզըմ սէպլէպաէն մէչոդոաթլարըմ վէ պու սիւն-
նոոսաքի իւմիա վէ մագսէպլէրիմոէ մուվաֆֆա-
զըչէթոիւլիքլէրիմ պանա հիւզն ու քէոէր վէրի-
յօրլար։ Պու հիւզն ու քէոէրի պէնոէն ալ, վէ
պէնոէ սէնինքինէ միւչապին օլան հիւզն ու
քէոէր խալզ էյլէ։ Շիմոիոէն սօնրա սէրվէթթ
վէ հայաթը անճագ սէնին ուզրընա, սէնին իլէ
վէ սէնոէ սարֆ էթմէք իչչին խաթէյլիմ։ Սէն-
սէն բէճամ պանա սըհհէթթ ևա խաոաթալըզ, հա-
յաթ ևա էօլիւմ վէրմէքլիյին տէյիլ սիր, անճագ
նէյազ էոէրիմ, պէնիմ սըհհէթթ վէ խաոաթալըզըմը,
հայաթ վէ էօլիւմիմիւ, սէնին ճէլալըն, պէնիմ
էզէոի սա՛ոաէէթիմ, քվվէնէնին խայրը վէ 'ինայէ-
թինէ տնէրոէն պիրի օլմալըզա իւմիտվար օլսը-
զըմ մուզաոաէէլէրին մէնֆո՛ոաթը իչչին խաթի՛մալ
էյլէ։ Պէնիմ իչչին խայրլըսը նէ օլսըզնը ճալընըզ
սէն պիվիրսին։ Սէն ճիւմլէնին Բաղպը սըն։ Իմոի
'ինոոէնէ էն էյի կէօրիւնէնի իճրա էյլէ։ Պունա
վէրսէն ևա պէնոէն ալոան, իլոաէթինէ թաոլի'
օլմոզը պունա էօյրէթ։ Վէ իհոան էյլէ քի միւթի'
պիր գալզ վէ քեաոիլ թէյլիմիյէթթ վէ մուզաոաէէս
լ՚թիմաալա սէնին էզէվի մուզաոաէէլէրինին իոաոէ-
սինի գաւուլ էթմէյէ բաղի օլայրմ, վէ սէնին ևէ-
սիոէէն պանա կէլէճէք օլան հէր պիր թէրթիպէ
հիւրմէթթ վէ բաղլէթթ էէյիմ. Բաղպլըզըզ Յիսուս
Քրիսոոսըն իոմինոէ։ Ամին։

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԵՐԻ

ՇԵՆ ձԼՆԱԶԵ ԱԼԱՅԼԱՐԸ ։ կէչէնլէրսէ Լ.օնտրա-նըն մա'րուֆ վէ մէչհուր վա'ղզլարընտան պի-րիսի քէնտի քիլիսէսի տ'ղաօընտան պիրինին ճէնտղէ ալայընա այղ րէնքըլ պիր էլպիսէ կիյմիչ օլարագ կէլտիյինտէ, հէր քէս Թ'աճճիւպ էյլէտի ։ Օլ սը-բատա վա'ղզ չէօյլէ պիր իֆատէտ պուլունտը. «Հրիսթիյան ճէնտղէ ալայարընտա ղահիր օլան ղուլմէթտէն վէ փուԹփէրէսթլիքտէն օտանմընչըմ։ Պու ատէմ սէքտէն Լքի Եաչընտա իտի ։ Պիւթիւն միւտաէֆի ի 'էօմրիւնտէ 'իֆֆէթլու վէ միւսթաֆիմ պիրէթի Լղհար էթմիչ իտի, վէ 'էօմրիւնիւն պէօ-յիւք ղըսմընտա գուվվէթլի իսրհսթիյան Լմանընտա մալիք իտի ։ Պու նէվ' պիր ճէնտղէ իչհէն նի՞չհէն դարալար կիյմէլիյիղ ։»

Պու վա'ղզըն սէօզլէրի օլ ճէմա'աԹտան Եարհճա-տէ պուլունտն պլինլէրճէ Իսրհսթիյան Եանէլէր ի-չհէն տէ սահիհ ատիր ։ Նիչէլէր քէնտի սէվտիքլէրի պիր զաՀ՝ կէօզհէնհու գաֆտատըգտան ատնրա, սըրճ չտհսի վէ իւօտպլինանէ քէտէրլէ միւգՀարիպ օլուրլար, պունը անղայտպլիրիղ ։ լաքրն էմվաԹըն ղըչամընը վէ լայէմուԹլըղը Լմանրն ԹէմՀ Թաչը տէչհէ Թանըչյանլարըն այլար հաԹԹա սէնէչէր Լյէ բէտմի Եաս ԹուԹարագ միւքէտաէր օլմալարընը գօլայ ԹէճՀիր էաէմչիղ ։

Պիր չօճուղըն տօղուչընը մէսէրրէԹլէ ԹէպրիՀ էաէրիղ ։ Լաքրն էօլհւմ վուղու'ընտա հիւրն ու քէտէր վէ Թաղիյէ 'իպրաղ էաէրիղ ։ Երնէ տէ էօ-լհւմ Աւլահըն իտաաբսինտէ տօղուչ գաատր Թա-պի'ի տիր ։ վէ հէր պիր սահիհ իսրհսթիյանըն նա-ղարընտա օ էօյլէ պիր հայաԹըն իպԹիտասը տըր քի, զէմինի հայաԹըն էն զիյատէ մէս'ուտ միւս-տէՀէլերի անըն Եանընտա ֆագիր վէ էչէմմիյէԹսիզ տիրլէր ։

'Ուհմուհ էՀալինին էօլհւմէ նազարէն ԹուԹաը-ղը մէվզը', մէղբհւբ վա'ղզըն տէսիյի կիպի, իսրհս-Թիյանըղա տէյիլ, անճագ վուԹփէրէսթլիյէ մահ-սուս օլան հալ ատըր ։ Էօլհւմէ նազարէն, իսրհսթի-յանըն հագիղի վէ սահիհ մէվզը'ի չու օլմալը, չէօյ-լէ քի, օ անը պիր չօճուղըն էվտէն մէքԹէպէ վէ մէքԹէպտէն Եարճէի տհւնհանըն ումուրընա կիԹ-մէսի կիպի Թաղի'ի վէ զարուբի պիր հալ 'ատա էթմէղի տիր ։ ՀաԹԹա, տհւչիւնմէլիյիղ քի, անղէ-րին ճէսէտղէրինի տրԹղ կէօմէյօր Լսէք տէ, ան-լէր քհւվվիյէն պիղտէն այրըլմամըչլար, Հալա տրա-մըզտա տըրլար, մէսէրրէսթէլէրիմիզէ մհւչՂԹլիք օ-լուրլար, վէ անղէր ԹէնտԹ Լքէն սէօյլէմէք ԼսԹէ-յիպ տէ սէօյլէյէմմէյիմիզ, լաքրն զալպհմիղտէ թաչըտրզըմըզ մուհաղպէթ էֆքէարղէրինի անղայ պիհիրլէր ։

Պու էֆքէարա մալիք օլուր Լսէք, էօլհւմ պի-զիմ իչհէն տէՀՀէթլի պիր չէյ օլմագտան ֆարիղ օ-լուպ, կիւղել պիր Հալ քէսպ էտէր, վէ ճէնտղէ ալայարընըն փուԹփէրէսթլիյէ մահսուս զօրգունճ հալի վէ զայր ի թաղի'ի վէ մէնֆուր զուլմէթի զա՞իլ օլուր ։

ՄԱ'ԼԻՄԱԹ Ը ՖԷՆՆԻՅԷ

ԹՈ.'ԳԻՄ ԷՏԻԼՄԻՇ ՍԻԻԹ

Սիիթ եէնէճէք մատտէլէր իչհնտէ էն զօլայ վէ էն չապուդ պօզուլանլարտան պիրի իսէ տէ, անը Թա'զիմ էթմէք (միդրօպլարտան Թէմիզլէմէք) վէ Թէմիզ հալտէ էլէ կէչիրիպ հրՂղ էթմէքլիք իչհէն, նիսպէթէն անճագ չու ատն սէնէլէրտէ Թէ-չէպպհւսաԹտա պուլունուրմըչ տըր ։ ՀաԹԹա պու կիւնքհւ կիւնտէ պիչէ պէօյիւք չէհիրլէրտէ սաԹը-լան սհւԹլէրտէն չօղընտա մէՂքհւր չէհիրլէրին լա-ղըմլարընտա պուլունանլարտան չօգ զիյտտէ միդ-րօպլար վար տըր ։ Միդրօպլարըն նէվ'լէրի մահս-Թէլիֆ պուլունտըղընտան, անլէրին պիր եէրտէ պուլունուպ պուլունմատըղը տա'իմա 'ատին ուսուպ լէ անլաչըլամազ, եէնէ տէ հազըր տըրլար, վէ անլէրտէն պա'ղըլարը Թիֆօ, սըրճաճա, ԴԶՊԼ հիւմմա վէ չօճուպլարտա մահսուս Լսահալ կիպի 'իլ-լէԹ վէ մարազլար Լսէրի կէԹիրիրլէր ։ Սիւտէ Թէ-'ոֆֆիւնհւ տէՓ' էտէն 'իլճճ դարըչտըրմադ ճա'իզ տէյիլ տիր, զիրտա օ նէվ' 'իլճճլար ճհւմհէԹէն զէ-հիր տիրլէր ։ Կէրչի պու նէվ' 'իլճճլար իպԹիտա ինտանա զարար վէրէճէք մղտատրարտա օլմատա պիլէ, անլէրի իսԹի'մալա տէվամ էթմէքլէյնն նէ-Թիճէսի ֆէնտա տըր, վէ պէօպրէք Եախօտ մի'տէ 'իլէէԹլէրինէ պա'իս օլապիլիր ։ ՍիւԹ օն տտդիգա զայնատըլարտագ, իչհնտէ պուլունան միդրօպլարըն հէփիսի տաախ մահվ ու իղպէ էտիլէպիլիր իսէ տէ, հէրարէթ անըն քիմճէվի ԹէրքիպտաԹընը ԹէպտիԼ, վէ անըն պէպէյիճճի զըյմէթինի ԹէնտիԼ էյլէտյինտէն, օ նէվ' սիւԹ իլէ պէօյճէնէն չօճուղլար ըտօր-պիւԹ վէ քէմիք էյրիւկյի 'իլէէԹինէ տիւչար օլուր-լար ։ Վէ լաքրն սիւտիւ օլ տէրէճէճ զայնատմատա Եաճէք Եօզ տըր, վէ միդրօպլարտան էքսէրի սիւԹ հէրարէթի ՍանԹիկրատ միզան ը հէրարէտնէն 71 տէրէճէնհնէ չըզարըլըզ տա 20 տադիգա օ տէ-րէճէտէ մուհաֆազա էտիլտյի Եալտէ, մահվ ու զա՞իլ օլուրլար ։ Պու Եօլատա Եաղըրլանան սիւ-տիւն լէզզէթի սըճագ օլարընը ղէմանլարտա պիր ազ ֆարղը օլուր Լսէ տէ, ատղուտուրընտա անը չյ սիւԹտէն ԹէֆրիԼ էթմէքլիք միւմքհն տէյիլ

տիր. քեզ ալիք անըն պեղեզիճի խաստիչեթլե-
րինէ սայքի հիչ զարար կելմէզ։ Սիւռիւ ըսրթ-
մագ իչինի իճրա էթմէք իչիւն, թէնէքէ թէն-
ճերեչէ սու գոյարագ անը գահնամագ սերչճէչ-
սինէ կէթիրաիքաէն սօնրա, աթէչին իւզերին-
ան գալաըրարագ, անը անըն իչինէ գօնուլմըչ
միզան իւլ հէրարէ ալէթի 71 սերչճէչի կէօսթէ-
րինճէչէ գատար պէքլէմէլի տիր։ Սիւթ չիչէլեր ի-
չինէ տօլսրրըլարգատան սօնրա, օլ չիչէլերին ազըզ-
լարը օն տաղիգա ֆուրունատա ըսրըլմըչ փամուգ ի-
լէ գափաալմալը, վէ պու չիչէլեր հօգարրատա գիքր
օլունան սրճագ սուչըն իչինէ գօնուլմալը, վէ օլ
սու թէնճէրէսինի ֆանէլատար իլէ էօրթիւգ պագա-
լամալը, վէ 20 տաղիգա օ հալաէ թէրք էթմէլի
տիր։ Անաէն սիւթ չիչէլերինի պիր գօղա սօղուդ սու
իչինէ պրագատրգատան սօնրա, դար եա պուդ իչինէ
գօմալը տրր։ Էկէր պու ժո՛ամէլէ տիգդամլէ իճրա
օլունուր վէ չիչէլեր ազըգլարը փամուգ իլէ գա-
փալը օլտրգը հալաէ, պուդ իչինաէ հրֆգ օլու-
նուրլար իսկ, սիւթ համթա հաղ վադթընատա կլիւնւ-
լերճէ միւտաէթի լէզիզ հալաէ գալագիլիր։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ԴՈՒՏՍԻՑՆԹ

(Նեբսե եֆ. 3. Գոչչոմճեան)

«Մուգատաէս օլունուդ, դիրա պէն Ալլահընրդ եՆովա դուտատուս ըմ։» Լավիլիէր 19. 2։

Ալլահ գուտատուս տրր։ Գուտսիչէթ Ալլահըն սիլուգի թապի՛աթընըն էսասընատա տուբմագատա տրր։

Ալլահ թապի՛աթ վէ սիրէթճէ գուտատուս օլ-
տրգընատան, քէնտի թապի՛աթը վէ սիրէթի միւ-
չապէճէթինատ խալդ էդդէսիչի աստմին տախի
մուգատատէս օլմասընը տրդուս վէ թալեգ էսէր։
Ալլահ աստմէ քէնտինի թանընմագ, քէնտի իլէ ՚ա-
լագա էթմէք, խուսուսատա քէնտինէ միւչապէհ օլ-
մագ գապիլիչէթ վէ գուվվէթինի էհսան էդդէմիչ
տիր։ Աատմ հէմճինաի օլան սա՛իր աստմէրի թա-
նըդըգ, անդէր իլէ ՚ալագատ էդդէսիչի, վէ անդէրէ
միւգիճէսի օլապիլիչիչի կիւպի, Ալլահա բուհճա միւ-
չապէհ օլտրգը իչինէ անը թանըդըգ, անըն իլէ
՚ալագայա կիրէկպիլիր, վէ անա պէնդէր օլապիլիր։
Պու սէպէպտէն Ալլահ հագդ իւզրէ թալեգ էսիչօր
քի, ատէմ թապի՛աթ վէ սիրէթճէ քէնտինէ պէն-
դէր օլսուն։ Բէնտիսի գուտատուս օլտրգը կիւպի,
ատէմ տախի քէնտինէ միւչապէհ վէ մուգատատէս
օլսուն։

«Մուգատատէս օլուն» էմրի՝ ճէմ՛ի ի. եվամի-
րինէ էսասը տրր։ Ալլահ քէնտի իլհամը վէ վէյ-
ղամպէրլերի վասրթասըդըէ, ՚Ահատ ը Ամիւտէ քէնտի
գավմինա մուգատատէս օլմագդըգը թա՛լիմ վէ թավ-
սիյէ էսիչօր։ ՚Ահատ ը Ամիւտէ պու խուսուս չօգ
թէ՛քիտ էսիչմիչ տիր։ խուսուսատա Լավիլիէրատէ։
Եզեկիէլատէ, Եսայիտէ վէ սա՛իր պիր գաչ փէյղամ-
պէրլէրատէ։ Ալլահ իլգ ատճ՛ա քէնտի գուտասիչէթի-
նի թէ՛քիտ էսիչօր, վէ սօնրա մուգատատէս օլմագ-
դըգը սատմիէրէ թէնապիհ էսիչօր։

—Եսայի 6։ 3 «Գուտատուս, գուտատուս, գուտա-
տուս, Բապգ իւլ ճիւնուտա, պիւթիւն զէմին անըն
ճէլալի իլէ մէմլու տրր։»

—Լավ. 11. 44. «Իմամ մուգատատէս օլուս-
նուդ. զիրա պէն գուտատուս ըմ»։

՚Ահատ ը ճէսիտատ տախի պու խուսուս վէգ է-
սասի տիր։ Էճէնամիզին էն գիչատ թէ՛նիա էչ-
լէսիչի խուսուս, սատմիէրին գուտսիչէթի իտի։
Էճէնամիզ քէնտի քէլամ վէ ՚ամալը իլէ գուտսիչ-
չէթի իլան էդդէսի։ Գուտսիչէթի ճիհէթի իլէ սէ-
մավի Փէտէրէ միւչապէհ օլմասը սատմիէրէ թա՛-
լիմ էդդէսի։ Տիւնեատա իքէն, Փէտէրէ օլան օլ սօն
չէճա՛աթ սուճ՛ասընատա (Յովհ. 17։17) սէյօր. «Ան-
լէրի հաղիգաթըն իլէ թադախս էդդէ, սէնինի քէլա-
մըն հաղիգաթ տրր։ Րիսալէլէրատէ տախի պու խու-
սուս սէրմիյան էսիչմիչ տիր։ 1 Պետ. 1. 15աէ
չէօյդէ օգուչօրրդ. «Սիդի տա՛վէթ էսէն մուգատա-
տէս օլտրգը կիպի, սիդ տախի հէր հարէքէթի-
նիդատ մուգատատէս օլուն ըդ»։ 1 Սէլանիք 4.17աէ
չէօյդէ օգուչօրրդ. «Ալլահ պիդի նափաքլիչէ սէյիդ,
անճագ գուտասիչէթէ տա՛վէթ էդդէսի։»

Պու կիւն տախի Ալլահ ճէմ՛իի սատմիէրի Յի-
սուս Քրիստոսատա գուտսիչէթէ տա՛վէթ էսէչօր։

Իմամ պիդ տախի պիդէ էմր օլունան պու մուգ-
հիմմ խուսուսը պիր ազ միւթալա՛ա էսէյիմ։

Էդվէլա, գոռոխչէր նէ փէր. վէ գոռոխչէրդին նսատ
էդէն մա՛նասը նէ փէր։

Գուտսիչէթի թա՛պիրի Իսրանիճէսէ իքի մա՛նաս-
սատ իսթի՛մալ օլունմըչ տրր։ 1) Սչրրդմագ, քէսիդ-
մէք։ 2) Թախսիս էսիչմէք, պիրինէ ՚ա՛իսատ օլմագ,
պիրինէն մալը վէ միւլքիւ օլմագ մա՛նասընատա։

Էսասը քէլամըդգատա գուտսիչէթի թամմ պու
մա՛նատա իսթի՛մալ օլունմագատա տրր։ Ալլահ իչինէ
«Գուտատուս» սէնիդիչօր, պու իքի մա՛նատա։ 1)
չու մա՛նատա քի Ալլահ, սիւնեատան վէ սիւնեա-
տաքիլէրատէն սչրը տրր. ճիսմանի վէ ֆանի օլան
չէդդէրատէն միւթէֆէրրիդ տիր։ 0 հիւքմէքատ տուս-
բուչօր։ 2) չու մա՛նատա քի Ալլահ սիւնեատան
տեչիդ տիր, վէ լաքին սիւնեատա տրր։ Մատաէ վէ
թապի՛աթատան սչրը տրր, վէ լաքին մատաէ վէ

թապի'աթտա տըր։ Ալլահ քէնտի քէնտինի ահնա հայա, խուտուա տաէմլէրէ թախսիս էյլէմիչ տիր։ Աստմլէրին նասիպլի օլմուչ տըր։ Անլէրին մալը վէ միւլքիւ օլմուչ տըր։ Աստմլէր դուստուա օլմալը տըրլար, երինէ պու իքի մա'նատա։ 1) տիւնեա-տան վէ տիւնեատապիլէրատէն միւթէֆէրրիդ օլմալը տըրլար։ Քէնտի քէնտիլէրինի թէնատէն, նէֆսատէն այըրմալը տըրլար։ 2) տիւնեատա հաչամալը տըրլար, վէ լաքին տիւնեալը օլմալը տէյիլ տիրլէր։ Քէնտի քէնտիլէրինի Ալլահա վէրմէլի տիրլէր։ Ալլահա մախսուս օլմալը տըրլար։ Անըն մալը վէ միւլքիւ օլմալը տըրլար։

Իման պու իքի մա'նայը պիրլէչտիրէրէք տէրիզ։ մուհաատէս օլմագ, սաէմ իչհան տիւնեանընի-քի օլմագտան ֆէրագաթ էտիպ, Ալլահընքի օլմագ տըր։

Դուստուխյէթին սաէմ իչհան մա'նասը վէք ազիմ տիր։ Աստմին էն պէօյիւք նասիպլի մուհաատէս պիր 'էօմրիւ հաչամագ տըր։ Աստմին խըլգաթընտա եէք մադսէտ պու տըր։ Աստմ մատտի վէ մահնէվի չօդ պէրէքեաթ վէ նի'մաթա մալիք օլասիլիր։ Վէ լաքին լաղըմ օլան չէյ պիր տիր։ Ալլահը նասիպ տէյիւ ինթիխապ էտիպ, Ալլահընքի օլմագ։

Ալլահ Իսրայէլէ պու մադսէտա վէ նիչանկեատ իչհան իլլէտի։ Կէօրիւյօրըզ քի, իլք տէֆ'ա Իսրայէլի սա'իր միլլէթլէրատէն թէֆրիւգ էյլէտի։ Պու դուստուխյէթին իլք խաթվէսի իտի։ Անատէն սօնրա, անլէրի քէնտինէ չէքմէք, մալ էթմէք խաթէտի։ Անլէրէ թէպլիղ վէ թէնպիհ էտիլէն չէրի'աթ, դավանիյա, գուրպան վէ այնի ու'սուլաթատան մադսէտ պու իտի։ Անլէր իչհան խաթի'մալ օլունան ինայէթ չարէլէրինին եէք նիչանկեատը պու իտի. անլէրին մուհաատէս օլմալարը։ Խուրուճ 19. 6սա Ալլահ Իսրայէլէ խիթապէն աէյօր, «Վէ սիզ պանա քեա-հինլէրատէն միւրէթթիէլ պիր մէլէքիւթ վէ մուհաատէս պիր իւմմէթ օլաճագսընըզ։» Վէ սա'իր մահալլէրատէ Իսրայէլ իչհան տէնիլիյօր։ Ալլահընն մալը, միւլքիւ։

Ալլահ, Քրիսաոսա միւ"մինլէրատէն տախի պու չէյլ սանա զիյատէ գուվվէթ իլէ թալէպ էթմէքտէ տիր։ Քրիսաոս պունընն իչհան կէլմէ։ Քրիսաոսընն տիւնեայա կէլմէսինէ չուս իքի մադսէտ նիւմայան տըր, պիրինճի, Ալլահը աստմլէրէ կէօսթէրմէք, իքինճի, սահմլէրի քէնտի քէնտիլէրինէ կէօսթէրմէք։ Ալլահը կէօսթէրմէք քի դուստուս տըր վէ դուստուխյէթի սեվգր։ Աստմլէրէ կէօսթէրմէք քի մուհաատէս օլմալը տըրլար, վէ դուստուս օլասիլիրլէր։ Ալլահ քէնտիլէրէ պու դուվվէթ վէ դասիլիյէթի վէրմիչ տիր, վէ զիյատէսինի իհսան էյլէմէյէ հաղըր վէ բաղի տիր։

Պիզիմ տա'վէթիմիզ դուստուխյէթէ տիր։ Նասիպլիմիզ Ալլահընքի օլմագ տըր։ Վէ լաքին պա'զը-լարըն անլատաղը կիպի, տիւնեայա քիւսմէք տէյիլ, անճագ պէհնեպա օլմագ, լաքին պէհնեպան օլմամագ։ Պիզ աստմլէր արասընտա օլաճաղըզ, վէ լաքին 'ատի աստմլէր կիպի օլաճագ տէյիլ իլ։

Սանէյէն։ Ն'էյէ՞ն մուհաատէս օլմալըդը։

Պու սիւ"ալա ֆարդը աստմլէր ֆարդը ճէվապ-լար վէրիրլէր։ Պա'զըլար տէրլէր. Մուհաատէս օլ-մալը ըզ, չիւնքի պէօյլէ օլմագ պիվէ էն ֆա'իտէլի տիր։ 'Էօմրաէ մուվաֆֆագ աստմլէր օլասիլի-մէք իչհան պու լաղըմ տըր։ Աստմլէր իլէ 'ալագադարատա էմնիյէթ վէ բի'այէթ դաղանմագ իչհան պու լաղըմ տըր։ Մէչ-ղուլիյէթ վէ ուսմուրըմըզ վար տըր, անլէրատէ միւ-յէսսէր օլասիլիմէքլիյիմիզ իչհան պու լաղըմ տըր։ Ալլահ իլէ 'ալագամըզ վար տըր, վէ Ալլահը մէմ-նունն էտէպիլիմէքլիյիմիզ իչհան պու լաղըմ տըր։ Պու նէվ' աստմլէր դուստուխյէթի պիր վասըթա հա-լընտա ալըպ, անը քէնտի իւնսիւ, թհուճճաղի հէմ տէ ախլագի 'էօմրլէրինտէ մինճա'ամլարընա խըտմէթ էթմէյէ չալըշըրլար։ Դուստուխյէթ հաս-տը զաթընտա լիյագաթը օլտըղը իչհան տէյիլ, անճագ մուճթիպ ի մինճա'աթ վէ պա'իս ի մետո-սինա օլտըղը իչհան անըն թահսիլինէ սա'յ ու թգ-տամ էտէրլէր։

Պա'զըլար տախի տէրլէր. Մուհաատէս օլմալը ըզ, չիւնքի Ալլահ պէօյլէ էմր էտիյօր։ Պու էվվել-քինտէն փեք նիւքսէք պիր միւչէվվիդ տիր, վէ լաքին պու տախի քսաֆի տէյիլ տիր։ Սակթ պիր էմր օլտըղը իչհան աստմ մուհաատէս օլմագա ճէհտ էտէր իսկ, հանկըզ նէրէյէն հօլա չըգմըչ օլուր, վէ պօչա չըդար։ Պու թաղըմտան օլան աստմլէր տա-խի դուստուխյէթին գասը ու ղըյմէթինի լայըգ ը վէճճ իւգրէ թագտիր էյլէմէյէրէք, պիր պօրճ տըր, ա-նը լյգա էյլէմէլի իլ, պիր նիւք տիր, անը գալ-տըրմալը ըզ տէյիւ գուստուխյէթ պօյունտուրըղը պա-թընա կիրէրլէր։ Պունդար չէրի'աթ պաթընտա հա-չայան աստմլէրէ պէնզէրլէր քի չէրի'աթը իմգա էյլէմէյէ չալըշըրլար, վէ լաքին չէրի'աթըն րուս հուհնը անլամագտար։ Էլլէրի իչէր վէ լաքին գալգ-լէրի վէ բուհլարը հէսաա տէյիլ տիր։ Պունդար էմր գուլը տըրլար։ Էմրի իմգա էյլէմէյէ չալըշըր-լար, վէ լաքին օլ էմր նի՞ չհան վէրիլմիչ, օլ էմրին թասդի'աթը վէ մագսէտի նէ՞ տիր, կէրէյի կիպի թէմամիվ էյլէմէդլէր։ Դուստուխյէթ էմրի վար, վէ օլ էմրին նասթրը իչհան մուհաատէս օլմագտա դայրեթ էտէրլէր, վէ լաքին հագիգաթէն դուստուխ-յէթ նէ՞ տիր, վէ նէ՞ իչհան մուհաատէս օլմալը տըրլար, պիլմէդլէր։

Ինչու թէսավվուրլար չու իքի ճիհէթիէ կանլըչ ըրլար։ Ա. Պու մուճիպ կա միւչէվվիղլէր իլէ գուսսիյէթ էլտէ կալիմէղ։ Գուսսիյէթ աէրունի թէպտիլաթի, սիրէթի թէպտիլաթը ֆարղ կաէր։ Գուսսիյէթ ատէմին էլտէ կաէճէյի պիր հէմիյէ կա պահչէ տէյիլ, անճագ պիր 'էօմր պիր քի հուչա-նըլըր։ Գուսսիյէթ ատէմին խարիճէն իւզէրինէ ա-լաճաղը պիր էլպիսէ տէյիլ, անճագ ատէմին միւթ-թալի' օլարաղ կաչայաճաղը աէրունի պիր հայաթ ուրը։ Ջ. Պու մուճիպ վէ միւչէվվիղլէր իլէ գուսսիյէթ էլտէ կալմաչ պիղէ, 'ինա Ալլահ մաղպուլ օլամազ։ Ֆարղ էյլէսէնէք քի, ատէմ պու թարիխղէր իլէ ահինհաան այրըլմա վէ Ալլահ իլէ պիրլէշէչ, պու հալ անճագ խարիճի վէ սահհի օլան պիր հալ օ-լուր։ Գուսսիյէթ հաղիղի մա'նասընտա ղայպ օ-լուր, վէ անճագ խարիճի պիր թէհարէթի մէյտանա կէլիր քի՝ պու 'ինա Ալլահ միւսթահսէն տէյիլ տիր։

Էօյլէ իսէ նիչիւն մուղաատէս օլմալը ըղ։ Պու սիւ'ալա էն էյի ճէվապ էաատը քէլամտա պուլուր ըղ։ Մուղաատէս օլմալը ըղ, չէ՞նէ Ալլահ Գոօ-գոօ պըր։

Ալլահ քէմալ մէնսա'բը ուրը։ Ալլահըն հէր պիր սըֆէթի քեամիլ տիր։ Վէ պիճճիւմլէ քէմալ մէն-սա'բը օլաբղընտան պիղիմ իչիւն ահէլ վէ 'էօմր գանունը ուրը։ Ալլահ պիղի քէնտի միւչապէհէթի-տէ խալգ էյլէտի վէ պիղիմ քէնտինէ միւչապիհ օլմամըզը արզու էյլէտի։ Վէ քէնտինի էօրնէք հա-լինտէ Յիսուս Բրիաատտա իղհար էյլէտի։ Պիղ հիսսիյաթ վէ հասրէթլէրիմիզ իլէ, արզու վէ միւ-բաալարըմըզ իլէ պու էօրնէյէ միւչապիհ օլմալը ըղ։

Իչթէ Ալլահ պիղէ քեամիլ էօրնէք օլաբղը իչ-իւն վէ պու քեամիլ էօրնէյիմիզ դուսատուս օլաբ-ղը իչիւն պիղիմ տահի մուղաատէս օլմաղլըղըմըզ լազըմ ուրը։

Մուղաատէս օլմանըն նէճիճէսի ճիամանի տա'ի-բէտէ նէ օղուր իսէ օղսուն, անը վազիֆէ էտինի-մէլի տէյիլ, անճագ հէր հալտէ գուսսիյէթէ սա'յ էյլէմէլի իզ, ղիրա Բապպ վէ Խէլաքհաարըմըզ գուս-տուս ուրը։

Սալնէն. Նա՞բըլ մահֆուզ օլապիլիր իղ։

Մուղաատէս օլմազ պիղիմ իչիւն էհէմմ վէ է-սասի պիր խուսուս օլաբղը հալտէ, սիւ՞ալ չու-ուրը. նա՞սըլ մուղաատէս օլապիլիր իզ։

Իլք եէրտէ պիզ քէնտիմիզ քէնտի զայրէթ վէ ճէհտիմիզ իլէ մուղաատէս օլամազըզ։ Ինսանլար հալինտէ թէն վէ ճէսէտէ, տիւնհավի արզու վէ մագսէտլէրէ մէյլ էտինլէր հալինտէ, տիւնհայա էօյլէ զէնճիրլէնմիչ վէ սարըլմըբղը քի, քէնտի պա-չըմըզա տիւնհանընքի օլմագտան ֆէբզաղթի պիրլէ Ալլահընքի օլամայըզ։ Նէ գատար տա ղէքի, գուվ-վէթլի, ֆիրսսէթլի վէ միւտէպպիր օլսաղ, պունը հաճամայըզ։ Վէ թէճրիպէ պունը թաատիգ է-տիյօր։

Ինարիճի վաբթաղար, ային ու ատէթլէր իլէ տէ մուղաատէս օլամայըզ։ Գուսսիյէթ տիւնհաատան այրըլմազ վէ Ալլահ իլէ պիր օլմազ ուրը։ Իմանի ա-տէմին աէրունի 'ալէմինէ, բուհունա մահսուս օ-լան պիր հալ ուրը։ Ինրիսթիյանլըղըն թէ'քիտ էյ-լէմիյի պիր հազիղաթ տահի չու ուրը քի, գուս-սիյէթ հա թահսիսի նէֆս 'էօմրիս, չէր'իաթ իլէ մէյտանա կէլէն պիր հալ տէյիլ, անճագ սիրէթի թէպտիլաթը իլէ հասըլ օլան պիր հալ ուրը։ Գուս-սիյէթ ատէմին աէրունի անվալընըն թէպտիլ օլ-մասը ուրը, գուսսիյէթ իլէ ատէմ քէնտի մէվգի' վէ վազ'իյէթինի թէպտիլ էտէր։ Ատէմ էվվէլա չար-պա ատղրու միւթէվէճճիհ իքէն, չիմտի հիւճիս-նիս չարդտան տէօնատէրիպ, զարպա մէյլ էտէր։ Գուսսիյէթ իլէ ատէմ պիւսպիւթիւն եէնի պիր մագսատ վէ զարարա կէլիր, եէնի պիր 'էօմրէ պէտ' էտէր։ Վէ պու իսէ խարիճի ային ու ա-տահ իլէ մէյտանա կէլէմէղ։

Ելինէ սիւ'ալ էտէրիղ. 'ահէպա նա՞սըլ մուղաատ-տէս օլապիլիր իղ։ Պու խուսուսը անլամագ իչիւն պիր տագիպէ 'Ահաը Աթիղէ տէօնէլիմ, վէ օրա-տա գուսսիյէթին նէ հալտա մէյտանա կէլէպիլիր իահիյինի կէօղտէն կէչիրէլիմ։

Պիր Իսրայէլի նա՞սըլ մուղաատէս օլապիլիր իւ-տի։ 'Ահաը Աթիղէ գուսսիյէթին էաատընտա թէհարէթ աուբմադտա իտի։ Կիւնահ էհմիչ օլան պիր քիմսէ, հա'նի Ալլահտան այրըլըպ տա, տիւնհայա սարըլմըչ օլան պիր քիմսէ լէքէլի, նահաք վէ մուբտար 'ատտա էտիլիր իտի։ Վէ գուսսիյէթէ մալիք օլմագ իչիւն թահհիր օլունմալը լազըմ իտի։ Վէ պու իսէ, գան տէօքիւլմէսի, հա գան սէրիհէսի իլէ օլուր իտի։ Կիւնահքեար Ալլահ իլէ միւսաւէ-հէ իչիւն, քեահինէ պիր հայվան կէթիրիր իտի, վէ էլինի անըն պաչը իւզէրինէ գօր իտի, չու մա'նա-տա քի, պէնիմ կիւնահըմը Ալլահ ալմըչ վէ հայ-վանըն պաչը իւզէրինէ գօյմուչ ուրը։ Քեահինի օլ հայվանը պօղազլար իտի, վէ գանընըն ագմասը իլէ, օլ ատէմ կիւնահընտան թահհիր օլունուր ի-տի։ Տիւնհաատան, նէֆսատէն վէ թէճնատէն այրըլըպ, Ալլահ իլէ միւսաւահէ վէ 'ալագատա օլուր իտի, հա'նի մուղաատէս օլուր իտի։

'Ահաը ձէհտա 'Ահաը Աթիղի իթմամ էտէր։ 'Ահաը ձէհտիտատ տահի գուսսիյէթ թէհարէթի իւ-զէրինէ միւ'էսսէս տիր։ Տիւնհանընքի մալը վէ միւլ-քիւ օլմուչ օլան պիր ատէմ նահաք վէ լէքէլի

տիր։ Ալլահըն մալը օլմագ իչիւն թաթխիր օլուն-
նալը տըր։ Վէ Յիսուս Քրիստոսըն դանը պիվի հեր
լեքեէն վէ կիւնահանան թաթխիր էաեր։

Նա՞սըլ մուդաատէս օլապիլիրիզ։ Յիսուս Քրիս-
տոսըն դանը վէ քէֆարէթի իլէ։

Յիսուս Քրիստոսըն խաչընա կիաէրիզ։ Կիւ-
նահալարըմըզ վէ լեքելէրիմիզ իլէ կիաէրիզ։ Էլլերի-
միզի խաչըն իւզերինէ գօրուզ։ Իման կէօզիւ իլէ
խաչատա նիւճելէնէ նազար էաէրիզ։ Կիւնահալարը-
մըզը խաչըն իւզերինաե մըխլար ըզ, վէ խաչատա օ-
լան դան իլէ թաթխիր օլունուր ըզ։ Անաէն ասն-
րա, արթըզ նիւզիւմիւզ խաչա միւթէվէճճիհ օլա-
րագ իմրար ը 'էօմր էաէրիզ։ Տիւնեատան այրըլըր
ըզ, վէ խաչատաքի իլէ պիրլէչիր իզ։ Նէֆսի-վէ պէնի
թէրք էաիզ, խաչատա օլան ֆէտաքեար վէ ճան-
սիսիեր Զաթ իլէ թէվհիտ օլունուր ըզ։ Քրիստո-
սըն խաչընատա վէ դանընատա, տիւնեավվիլիյէ վէ
նէֆսփէրէսթլիյէ էլվետա' էաէրիզ, վէ Ալլահ իլէ
միւչարէքէթ վէ 'ալադայա կիրէրիզ։ Վէ պու հօլ-
ատա խրիսթիյան դուատսիյէրի վէ թախսիս ի նէֆս
մէյտանա կէլիր։

Դուատսիյէրի, անըն մա'նա վէ էհէմմիյէթլինի,
մադէտոնի վէ վասըթատսընը անլատըգտան սօնրա
պիվիմ իչիւն մուհիմմ սիւ՞ալ չու ատըր. Պիզ դուա-
սիյէթ մալի՞ք մի իզ։ Քրիստոսուս թախսիս ի նէֆս
էլլէմի՞չ մի իզ։ Տիւնեանընքի օլմագտան ֆէրաղաթ
իլէ, Ալլահընքի օլմո՞ւչ մըըզ։ Վէ էկէր օլմամըշ
իսէք, 'աճէպա նի՞չիւն։

ԻԼՔ ՆԻՒՒԵԱՀ*

Թա էզելտէն խիլգամըն սահաբընատա Բապպ Հալիդ
Մագսատլարը հօլունատա օլուչօր իքէն սալիք,
Տիւնեանըն հեր սահֆէսին' պիր սիրէ գըլտը մալիք,
Հեր քէօչէսի հիւան իլէ վարլար օլաու ալէմին։

Հաչմէթլի եիւճէ տաղլար սէհիպլէ միւվէպպէս,
Պիր 'ադամէթ պիր հիչպէթի 'իլալէ էաինճէ պէս,
Հիւանիւն միւչայէմէթին' թագալիր էթաիլէը հեր քէս.
Հեր քէօչէսի հաչմէթլէ մէմլու օլաու ալէմին։

Սէմալի քիւրէլերէ ատուռնատու նուր վարմագլէ,
Օլ սէօնմէզ դանատիլի էլլեյերէք իչ'ալէ,
Օնուն իչիւն հեր հայաթ նուրա էաէր լմալէ,
Հեր քէօչէսի նուր իլէ վարլար օլաու ալէմին։

Նաղմէսաղ պինալիր դուչլար, դանարեալար, պիւլ-
պիւլլեր
Ճանֆէրան նաղմէլերլէ ճիվիլտեյիլ էօթերլեր,
Պու թաղի'ի անէնկոսէն պիւթիւն ճիհան իմիլեր,
Հեր քէօչէսի նաղմանլէ էօթեր օլաու 'ալէմին։

*Պիր ատաթըն նիքահանը միւնասէպէթիլէ դը-
րա՞ախ էավլմիչ տիր։

Պին պիր չէչիա չիւքիւճէ միւլէվվէն վէ մուչ'աթթար,
Շիւքիւճէզարլարըմըզ թէզեինէ հէվ հիսսէտար,
Հեր պիրի պիր սեր էաեր, հէփսի տէ հիւանէ մէտար,
Հեր քէօչէսի էլվանլէ ըէնկին օլաու 'ալէմին։

Պէօյլէճէ զաթէն տիւնեա պէօյիւք պիր էաէն իքէն,
Պիր տէ Խալիգ էաէնի թէրթիպ էթաի եէնիաէն,
Անը հեր նէվ' հիւան իլէ թէթիվճ էաիալ քէմաքեան,
Հեր քէօչէսի պիր ճէհինէթի օլմուչ իսի 'ալէմին։

Պու հէփսինին լուսթիւնէ պիր հաքիմ օլաուն իչիւն,
Աաէմի խալգ էլլէյիպ, էօնիւնէ գօտաու պիւթիւն
Տիւնեանընը զարահպին', հիւքմիւնիւ գըլըպ միւմքին,
Պէօյլէ թա'նին օլունտաու հաքիմի տէ 'ալէմին։

Պիր նազար գըլտը Պարի, հեր չէյ կիւգել վէ ա'լա,
Ֆաղաթի տէրնալ ուզրատը ֆիքրինատէ պիր մուհալա,
Պիր նօգսան հիսս էլլէսի, տէսի «'Աճէպ նէ՞ օլա»,
Հեր քէօչէսի պիր նօգսան իլան էթաի 'ալէմին։

Պաղտը քի օրատա պէս պիր սեվվէն գալպ էքսիք տիր,
Օնատուգ պիւթիւն մախլուգաթ պի մա'նա վէ պի
թէտպիր,
Պու նօգսանը իքմալա մուհասպէթ իսի գատիր,
Պէօյլէճէ թասհիհինէ լիւգումմ կէօրաիւ 'ալէմին։

Պիր նիսա խալգ էլլէմէք ֆիքրինատէն կէչսի տէրնալ,
Սմմա մատտէ ի խիլգաթի տիւքէնմիչ'ան պէ հէմնալ,
Անըն իչիւն պու իչի պիթիրմէք օլաու մուհալ,
Տիւչիւնտաիւ ճէմ' էլլէմէք հեր գըսմընատան 'ալէմին։

Էթէրտէն պալը պիր տալ վիւճուտան թէչգիլ էթաի,
Սիւտ պէյազ գամպագլարը էլլերէ թէպտիլ էթաի,
Սէհատը միւքեվվիմտէն այագլար թէքմիլ էթաի,
Պէօյլէճէ վարա կէլսի նազիրէսի 'ալէմին։

Կիւնէչտէն սիմսըրը խիրինատա էթաի հէման,
Եէնի գավս ը գուզահատան գաչլարըն' միսլ իքէման,
Սահարըն կիւլլերինատէն բուլբուլարըն գըլտը թէմամ,
Սէր էսէր Խիւտա իսի հաքիմէսի 'ալէմին։

Կէօյլէրինին ամէչին' ճէմ' էթաի քէվաքիպատէն,
Տիչլերինին ինճուսըն' թօփլատը ճէվահիրատէն,
Էլֆաղընըն անէնկին գուչլատան, պիւլպիւլլերատէն,
Հիւանիւն սէր նիւմունէսի պու մէլէյի 'ալէմին։

Քէյսու, փերչեմլերինի փերթէվի ակիթապատան,
Հէմ ճէպհէ ի փաքընը պուլուքսուզ սէմավաթատան,
Թէչգիլ էթաի լէպլերին կիւլլերատէն, քիրազլարատան,
Պի դուսուր խալգ օլունտաու պու կէլինի 'ալէմին։

Մըղնաթըռտան պիր տէ դալպ սինէսինէ էտիպ վազ',
Օտնաճընտան էտնէյէն Աստմէ էթան իպրազ,
Տէտի իչքմէ բէֆիկէն 'ահէպ էտէ՞ր մի սին հազվ,
Պէօյէ իճրա օլունտաւ իլք նիքեահը 'ալէմին։

Շէն օլտաւ հէփ թապի'ահ ետնդօ վէրան կէօք, զէմին,
Ջինքի Ղալիպ ի ա'զամ իհտան էթան քէրէմին,
Մահապալէթ նօգտանընը էյլէյերէք թէ՞մին,
Պու հօլտա թէմամ օլտաւ ևէք նօգտանը 'ալէմին։

Օլ կիւնտէն պաւ կիւնէտէք հէր նէրտէ իքի եիւրէք
Եէքսիկէրին սէվմէյէ էպէտի վատ' էտէրէք,
Պիրլէչսէլէր՝ կէօրիւլիւր օլ մերտանը միւպարէք
Պու մահապատա մեպէտի տիր պաւ կիւզել'ալէմին։

Իմտի սիզ տէ էչ տօսթլար, օլ էտէն 'իպրէթինէ
Իմթիսալ'լէ օ հօլտան կիմմէքտէ իչքն եինէ
Միւլազէմէթ էտինիզ Ղալիպին մահապատնէ,
Ին միւտամիր գըլսըն սիզի Բապպ Ալլահը 'ալէմին։

Մահապպէթտէ սիզլերի էպէտէն գա՞իմ գըլսըն,
Սայէսին' իւսթիւնիւզտէ հէր զէման սա՞իմ գըլսըն,
Տէրա, կիւնահ, թէճարիպպէն սիզլերի սալիմ գըլսըն
Ձէլո'լէ իւզերինիզե պէրէքէթին' 'ալէմին։

Սամիմի տօսթ հալինտէ սիզի թէպրիք էտերիմ.
Քէմալ ը սիւրուր իլէ տէրուն ի տիլտէն տէրիմ,
«Նիքեահընդզ' միւպարէք գըլսըն օ Բապպը քէրիմ,
Ջին օ միւչիպ Փէտէրի տիր ձէմի' ի 'ալէմին։»

Մար'աչ ԳՐԻԳՈՐ Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ
1907, 2 Յուլիս

ԵՈՒՄՈՒՐԹԱ

(Գաբէջէն Եֆ. Գ. Գրէջօրեան, Ամերիկա)

Տօգուզ պին նէմ' զուչլարըն պիհիտապ հաւմուրթալարը միւթէնէվվի' րէհնպտէ օլուպ, պու իսէ Թապի'ահըն պիր հիքմէթի տիր։ Միւթէպաամիմին էտաթիր ի էվվելիհինտէ հաւմուրթա պիր թապըմ տինի թէսավվուրաթը իպտա իչինն գուչլանըլըր իտի։ Տիհնհամըզըն գաօստան միւքէմմել նալա տօղրու թէտրիճէն թէքէմմիւլ էթմէսի փիլիճէլերին հաւմուրթաատան զուհուրը իլէ թէչպհի օլտնուր իտի։ Միլէլ վէ գապահլ ի միւխթէլիֆէ ինանըլըար իտի քի էն միւհէյյիպ պիր գուչ տէրհաւ ի նամուխթէնահիտէ փէնք ճէսիմ պիր հաւմուրթա պրագմըզ, վէ ահինհամըզ իսէ անատէն զուհուր էյլէմիչ տիր։ Մըսրիլէր, Իրանիլէր, Կօլար, Հաւնամար վէ Բօմպլըլարըն 'իլմ ի իլահ վէ ֆէլսէֆէսինտէ հաւմուրթա 'աղիմ իլահ վասըթտաըյտա թէրթիպ օլունմաւչ օլուպ, ալէմ ու ճիհանըն պիր նուսմանընէսի ֆարզ օլունուր իտի։ Մըսրը իլահլարը միյանէսինտէ խայրխահլըզ իմա' էյլէյէն Նէֆ հաւխտ Իսէֆ, ինանտն հէյ'էթինտէ թէրսիմ օլունուպ, 'ապզ վէ հիւրրիյէթ իմա էյլէտիյի միսիլլու, պաւչընա գօնուլմուչ քէփինէք անըն 'ալէտտէվամ ֆաա'ալիյէթինի վէ սիհանընտան աուտուր էյլէյէն հաւմուրթալար իսէ անըն պէրէքէթլիլիյինի կէօսթէրիր իտի։ Եաւմուրթաատան Փիլհան, հաա'նի աթէչ մէյտանա կէլմիչ, վէ Եաւնանլար քէնտիլէրին վ.ուլդան իտմինի պուրատտան ալմըչլար սըր։

Սախ հէյքէլինտէքի մէչհուր Թահրիրաթ պու իլահա իրտտ օլունմուչ օլուպ, անըն սօն քէլամլարը չունլար սըր. «Հասըլ էյլէտիյիմ մահտուլ չէմս տիր»։ Պու զըյասը Եաւնանիսթանա իսալ էյլէյէն Օրֆիւսըն պէյանաթընա կէօրէ, էվվէլա նէ պիյա, նէ կէօլկէ, նէ բուրթուպէթ, նէ զուլմէթ, նէ հէրարէթ վէ նէ տէ պիւրուտէթ մէվճուտ օլուպ, հէր չէյ ճիւմլէթէն պիր հաւմուրթա չէքլինտէ իտի։ Հէր չէյին սալը հաւմուրթա օլարընտան, տէօրի 'անասըրլար այրըմադա պաչլար իքէն անվէրին իքիսինտէն սէմավաթ վէ օլպիրլերտէն իսէ զէմին թէչքիլ օլունուպ, պունլարըն թէֆրիպի իլէ տէ պիլճիւմլէ վարլըզլար մէյտանա կէլտիլեր։

Թավուզըն գօլօչդայա օթուրտընը միսիլլու, Ալլահըն բուհը սուլար իւղերինէ օթուրմընչ վէ պու ճիհէթի իսէ գուտէմայա պիր թապըմ մասալար իճատա էթտիրմիչ տիր։ Մէս. Հէրբուլիսին թէվվիւսիս, ճօվըն իքի օղուլլարը Գէսթօր վէ Փօլըքսըն հաւմուրթաատան զուհուրը, հիւան իլահէսի վէնիւսին սուլարըն տիպինտէն չըգմասը, վէ Սէմիրամիսին, սուլարըն զըյրսընա ֆըրլամթարզը հաւմուրթաատան մէյտանա կէլմէսի վէ սա՞իրէ մասալար։ Իրանիլէր պիրիսի զիյա վէ օլ պիրիսի զուլմէթտէն զուհուր էյլէմիչ իքի իլահլարա ինանըրլար իտի։ Անդերատէն իլքի հաւմուրթաատա մահֆուզ 24 խայր բուհլարը խալզ էյլէմիչ իսէ տէ, օլ պիր իլահըն չէրիր բուհլարը պունլար իլէ չարփըշըլընտան, պու անէտէք զէմինտէ խայր վէ չէրր նեքսիկէրինէ գարըշմըչ սըր։ Հինտիլէր հէր չէյին սալը հաւմուրթա օլարընտը ֆարզ էյլէտիքէրինտէն, անվէրի եքլտէն իհթիրազ էյլէրէր իտի։

Մօնկօլ գապիլէլերինին պաթըլ իհթիգաալարընտա կէօյա զարիպ պիր գուչ քէնտի իլահլարընտան պիրիսինին կէօքսիւնէ պիր հաւմուրթա հաւմուրթլամըչ, իլահ տա անը զազատէն սույա տիւչիւրինճէ, հաւմուրթա գըրըլըպ հօպարքի զըսմը հավա, աչաղը գըսմը զէմին, պէյազ սեյհալ չէմս,

սարբսը գամէր, վէ գապուղըն դըրընթըլարը իսկ քեվքեպլէրէ թէհալվիւլ էյլէմիչ։

Մըսրիկը, հուամուրթաատա, թուֆանատան սօնրա ճինսի պէչերին խէլասընը ըէմզէն միւչահատէ էյլէսիքլերինատէն, անա հիւրմէթ էյլերլեր իսի քի պու ճինէթ անլերին մուգաատէս թահրիրաթլարընտա տա՛իմա կէօրիւլմիւչ սիր։ Եէհուատիլեր քէնտիլերին էսարէթ վէ անատէն խէլասլարընը հուամուրթաատա քինայէ հալինատէ կէօրսէսիքլերինատէն, Մըսըրատան միւֆարագաթլարընտա ալամէթ օլմագ իւզրէ, անլերի իսթի՛մալ էյլէսիքլերի միսիլլու, հեր Ֆըսհ պայրամը զիյաֆէթլերինատէ տա՛իմա կէօրիւլիւր իսի. հալա Եէհուատիլեր հեր Ֆըսհատա հուամուրթայը քէնտիլերին վէրաքէնէթ իմանլարընտա ըէմզ հալինատէ իսթի՛մալ էյլերլեր։ Գաատիմ խարաղալարատան հուամուրթա չէքիլինատէ սիր չօգ պէյազ թաչլար չըգարրըմըչլար։ Եուամուրթա հայաթըն էնա՛ը ճիւ՚էրինի հավի պուլուհնաըղընատան, պիր վագըթ Եունան ֆէյլէսուֆլարը էհտիյի հուամուրթա ևէմէքատէն մէն՝ էյլէսիլէր։ Բօմալըլար հուամուրթալարը Պէքքըսըն ազիզ այհնա ու՝ատէրլերինատէ իսթի՛մալ էյլերլեր իսի. Ճուվինալ պիլտիրիր քի սօն պահարըն թէսաւի ի լեյլ ու նիհարընտա պիղճիւմէ աֆաթ ը սէմավիյէատէն էմին օլմագ իչհուն իլահլարա 100 հուամուրթա թաղահիմ էյլերլեր իսի։

Եուամուրթալարա տօղրու պու նէյ՚ սէճաէ ու ՚իպատէթ միւրուրը զէմանէ սալընը թաղևիր էյլէսի. թա գաատիմ աէհրլերատէն պէրու պիղճիւմէ միլլէթլեր պահարատա թաստի՛աթըն աչըլըպ պիր տիլքիւչա հալ քէսպ էթմէսինի թա՛զիմ էյլերլեր իսի։ Վէ պիղիմ Ջաահիկ հօրթուսընուն սալը գահիմ միլլէթլերին ուսուլը իլէ Եէհուատիլիյին Ֆըսհընատա միւրէքքէպ պիր չէյ իսէ տէ, Բրիսատօսըն դըչամը անա եէնի պիր մա՛նա վէրմիչ սիր։ Պահար հօրթուլարընտա հահօտ Ջաահիկատ էն գահիմ աատէթ ևէքահիկէրինէ հուամուրթա վէրմէք օլմուչ սըր։ Թա՛իֆէ գապլիլէր քէնտիլերին Ջաահիկ պայրամլարընտա Թաստի՛աթըն գօնչէլէնմէսինին պիր նիւմունէսի հալինատէ ևէքահիկէրինէ պօյահանմըչ բէնիկատէնիկ հուամուրթա թաղահիմ էյլերլեր իսի։ Աֆրիղա վէ Ամերիգանըն վահչի գապլիլէերի իլէ գաատիմ Եունանլար պու ուսուլա իթթիֆա՛ էյլէսիքլերլի կիպի, Բօմալըլար սահի Ջաահիկատ Գէսթօր վէ Փօլըքսըն ՚իղղէթինէ հուամուրթա օհյոնը օյնարլար իսի։

Տրահօլար հուամուրթայը Օսթէր իլահէսինէ օլան ՚իպատէթատ իսթի՛մալ էյլերլեր իսի։ Իլք իսրիսթիյանլար պու գաատիմ աատէթլերի սէվամ էյլէսիլէրերի միսիլլու, Նէլսաքհարընն Գիհիյէսինի բէմզէն պէյան էյլէսին իչհուն հուամուրթայը գըրմըզըյա պօյալամայա պաչլատըլար, պու ՚սաէթ թա չհահիյէ գաատար սէվամ էյլէմիչ սիր։ Սօղուդ վէ հայաթընըզ կիպի կէօրհուհնէն հուամուրթաատան փիլիճ պուհուր էթահիի միսիլլու, սէհրլերատէն պէրու պէհի պէչերի գաթի՛ի իւմիտ պահթազլըգլարընտա մէ՚յուս էյլէյէն մէվթինի գահուսընը սէօքիւզ, Բրիսատօսըն օրատան գըչամընտա հուամուրթա պիր քինայէ սիր։

Տէօրահհնճիւ սէհրատէն սօնրա քիլիսէ ուղատն օրուճատա հուամուրթա իսթի՛մալընը նէհի էյլէսիվէ պու ուսուլ Բուամ, Էրմէնի վէ Գահթօլիք քիհսէլերինատէ հալա մի՛թէսէր սիր. Պէչինճի Պօպա Փահանըն Ինդիլթերրա, Սպօչհա վէ Իրլանտայա հօլլատըղը պիր թահրիրաթատա չու քէլամլար պուլունուբ. «Լէյ սէմավի Փէաէր, իւմիտ էյլերիմ քի հուամուրթա սէյէն սէհնին պուլլարըն քէսպ ի գուվվէթ էյլէյէճէքլեր, պիրա անլեր սէհնին զըչամընըն բէմզի տիլլէր։» 1570աէ պիր Եալիսկոպոս միւ՚էսիր պիր վա՛զընտա էհտիյէ տէլալէթ ի իլահիյէնին մու՛ավինէթինէ նա՛իլ օլսունլար սէչիւ օրուճատա Բրիսատօսա հուամուրթա թաղահիմ էյլէմէլերինի էմր էյլէմիչ սիր։ Սպօչհանըն պա՛զը մահալլերինատէ սլիմթիւն սէհնէ պահթլարը հավէր օլսուն սէչիւ Ջաահիկ իչհուն պայպալ հուամուրթալարը արարլար իսի։ Բուսիա էհտիյի հէր Ջաահիկատ իսրիերաթօրիչհանընն էլինի էօվէրլէր, վէ միւչարիլէյհա հէր էլ էօվէհնէ իւղերինա գըչանմըչ ճահատան մահնու սլիրէր հուամուրթա վէրիր. օն սէօրթ վէ օն պէչինճի Լուվլերին սէվրինատէ Պատարապատան սօնրա պիղճիւմէ մա՛իյէթ մէ՚մուրլարընտա պիրէր հուամուրթա վէրիլիր իսի։ Փահասլարընն գապալ էյլէսիքլերի հուամուրթալար քէնտիլերէ սլիր այ քիհայէթ էյլէր իսի։

ՄԻՒՖԻՏ ՉԷԼԱՄԼԱՐ

Ատէմ օլարընտա կէօրէ կէօրէսիլիր։ —Վեր. Մ. Թ. Փիքըրինկ

Ֆահիլատ մէղլահը սահէմին լնչա՛աթընըն էն էհէմմի սիր։ —Վեր. Ճ. Տ. Լամոնթ

Խրիսթիյանլըղ՝ ՚իլմին ճիւմլէ ֆիւթուհահթլարընտա մէսուրու օլար։ —Վեր. Ճ. Ե. Մուլթոն

Գուահսիյէթին հիւանիւ վաք գալապէ պաչլար։ —Վեր. Ե. Եուլ

Էյիլիքլերէ միւքհաֆաթ վէրմէքատէն սահա պիյատէ սուչլարա մաղֆիրէթ վէրմէք մուհահպէթի իչհուն պէօյիւք ֆիւթուհահթ սըր։ —Վեր. Ճ. Զէյմին

ՎԵՀԱՏԵՒՔ Ի ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Սեպտ. 24ի միւսօրուընէ Սուլթան Աբտիւլ Համիտ Խան ը Սանի հազրէթլէրինէն եէմի վէյաաէթի չէնկիյի մէմալիք ի չանանէնէն հէր թարաֆընատ քէմալ ը մէսերրէֆլէ լճբա օլունմըշ ուրը։ Թա սապահլայըն էրքէնաէն ի՛թիպարէն փայթախթ ը սալթանաթ ը սէնիյէ էն ըչնկինն սուրէթաէ թէզկինն էտիմիշ, վէ կէճէլէյինն սօղափլար, ճամի՛լէր վէ մէպանի ի էմրիյէ զայէթ միւչա՛չա՛ սուրէթաէ թէնվիր էտիմիշ ուրը։ Օլ կիւն 'արզ ը ֆէրա՛իզ ի թէպրիք ու թէհնիյէթ էթմէք իւզրէ, պիլճիւմլէ վիւքէյա ի ֆիւսամ հազարաթը մապէյն ի հիւմայուն ը միւլուքանէյէ 'ապիմէթիլ, հուզուր ը Շէհրիյարիյէ զապուղ պուլուրըլարագ, իմթիֆաթ ը Շահանշէյէ նա՛իլ օլմուշլար ուրը։ Պա՛ահու 'արզ ը թէպրիքեաթ ը 'ուզուտիյէթքեարանէ էյլէմէք իւզրէ, մապէյն ի հիւմայուն ը միւլուքանէյէ կէլմիշ օլան Բուսֆ վէ էրմինի վէ էրմինի ֆաթօլիք վաթրիպլէրիյէ սա՛իր բուՙէսսա ի բուհանիյէ հուզուր ը Շէհրիյարիյէ չէրէֆհապ ը զապուղ օլմուշլար, վէ 'արզ ը թէպրիքեաթ էտէրէք, իմթիֆաթ ը ճէհնապ ը Փաուիշահիյէ նա՛իլ օլմուշլար ուրը։ Վէյաաէթի Հիւմայուն միհնասէպէթիյէ Իրան Շահը հազրէթլէրիյէ էվրօփա հիւքիմաարանը հազարաթը մապէյն ի հիւմայուննա թէլէկրաֆնամէլէր քէչիտէսիյէ, 'արզ ը թէպրիքեաթ էյլէմիշլէր ուրը։ Բէզլիք էմիր ի Մէքքէ, վիւլաթ ը Իրամ վէ սիֆէրաի Տէվլէթ ի Ալիյէ վէ օրաուա ի հիւմայուն զօմանանալարը նէվմի մէզքիւրաեէ մապէյն ի հիւմայուննա թէպրիքեաթը միւթէզամմին թէլէկրաֆնամէլէր չէքմիշլէր ուրը։ Շէհրիմիզաե էլսինէ ի մուխթէլիֆ իլէ նէչր օլունան պիլճիւմլէ զապէթալար՝ Զաթը Շահանշէյէ պիլճիւմլէ խէզա՛ապ Զիֆթաթ ը փէաէրանէյէրինաեն, միւհիմմիյէ հէր ան իպզալ պուլուրարզը էլթաֆ ու 'ինայաթ ը Շէհրիյարիյէրինաեն, վէ պիւհիւն մէմալիք ի վասի՛ա չանանէյէրինաե թիճարէթ, զըրա՛աթ վէ աէնայի՛ին թէրվիճ վէ թէվսի՛ի վէ էնվար ը մէ՛արիֆին նէչր ու թա՛միմի իչիւն իմթիխազ պուլուրարզըլարը թէաապիրի հաքիմանէյէրինաեն տօլայը հիւսիյաթ ը չիքրկիւզարանէյի միւպէյնին էլճազ ու թա՛պիլաթ ը մինինէթաարանէ իլէ տօլու ուրըլար։ Իչպու էֆքեար ու հիւսիյաթըն պէյանընատա վէ թէպրիք ու թէհնիյաթլարընըն 'արզ ու թապափմինաէ Աէֆոքէյ տասի իչիւրաք էտիլ վէ ֆիւզունի ի 'էօմր ու իպզալը հազրէթ ի Շէհրիյարի տա՛վաթ ը խայրիյէսինի եատ ու թէքքար էյլէր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէրիսա՛ատէթն. Զաթ ը հազրէթ ի Փատիշահիյէ, իթալիա զրալը հազրէթլէրի թարաքընատան իրսալ օլունան թաավիր ի հաչմէթանէլէրիյէ նամէ ի զըբալիյի թագոմմէ մէ՛մուր էտիլմիչ օլան ձէկն. Թըբոմպի չէհրիմիզէ կէլմիչ ուրը։ Իչպու նամէ ի մահասուսատա Իթալիա սօնանմասընըն Ասիա ի 'Օսմանի սէվահիլինատ պուլունաթզը միւատէթաէ մէ՛մուրիյի ի 'Օսմանիյէէն մալհար օլտըզը ի՛զազատան տօլայը, Զաթ ը հազրէթ ի Շէհրիյարիյէ 'արզ ը թէչէքքիւրաթ էտիլմիչ ուրը։ ձէկն. Թրօմպիյէ Վնճի րիւթպէսէն 'Օսմանի նիչանը լիսան պուլուրըլմըշ ուրը։ Զարչէնպէ ապչամը ճէհնէրաչ ը միւչարիչէյէ Իթալիա սէֆիրի իլէ պէրաապէր սերայ ը հիւմայունա տա՛վէթ պուլուրըլարագ թա՛ամ էյլէսիքատէն սօնրա, հուզուր ը Շահանշէտ միւսուլ չէրէֆինէ նա՛իլ օլմուշ ուրը, վէ Տէրիսա՛ատէթաէն 'ավաէթի միհնասէպէթիյէ խաքիփայ ը հիւմայուն ը Փատիշահիյէ 'արզ ը բասխմէ ի վէտա՛ էյլէմիշ ուրը։

Վէյաաէն ը Շահանէ. Մէրսի՛ իլէ Սէյէֆքէ սրաաբընատա վէ Մէրսին ճիվարընատա իչլէսիյմէք իւզրէ, լիւզումը զատաբ օթօմօպիլ արապալարը ճէլպի ի՛չիէն միւսա՛ատէ ի՛թիաը հազրընատա մէրճի՛ինէ միւրաճա՛աթ օլունմըշ ուրը։ —Էնգլարէ, Պըրը չէհիր, Նօրվէճիա, Զօրմա, Գայսէրիյէ զատապալարը արաբընատա օթօմօպիլ արապալարը իչլէթիւրիլմէսի մահալլի ահվալ ը իպթիատիյէսինճէ մուճիպ ի մուհասէնաթ օլաճաղընատան, պու պապաէքի իմթիյազընէն պիր չիրքէթէ թէվսի՛ի զըմնընատա իճապ էտէնլերէ թէչվիպաթ իճրասը Նաֆի՛ա նազարէթինէ էմր պուլուրըլմըշ ուրը։

Մ՛ունիսիպ՛ալ՛ի՛է. Պիր ահնէ զարֆընատա Մընըրատան ճէմ՛ան 6,976,990 գանթար վամուգ իսրաճ օլունմըշ ուրը։—Տէրիսա՛ատէթ զազ աէֆօլարընատա զազ սանտըղլարընատան Շչէր զուբուչ բէտմ ալընմապատ. վէ ֆազաթի պուննարընն մէմալիք ի չանանէ տախիլինէ աէվզէրինատ 30չէր փարա էհասալընա ի՛տատ էտիմէքտէ օլտըղընատան, պու ուսուլըն Սանատօլու ի չանանէյէ աէվգ օլունան զազ սանտըղլարընա տա թէչմիլի Նաֆի՛ա նազարէթինատէն Պաալը 'Ալի ճանիպի սամիսինէ 'արզ օլունմըշ ուրը։ —Մալիյէ նազարէթինէն պիր ի՛լանը բէտմիսինէ կէօրէ, թամզա բէտմի պանունընատա միւթէ՛ալիզդ մէս՛ուլիյէթ պանունիյէ թէպա՛ա ի էճնէպիյէ հազպլարընատա 322 աէնէսի Նայիմբերինէն 18ինատէն միւ՛թէպէր թուլմուլաճագ ուրը։ —Սէլանիք վիլայէթինատ թէչքիլի մուզարրեր օլան մէքթէպ ի հուզուզը չանանէ միւատիրիյէթինէ ա՛զալըզ 'իհսաէսինատ գալմագ իւզրէ, Մէ՛արիֆ նազարէթի թէֆթիչ ու մու՛այէնէ հէյ՛էթի ա՛զասընատան 'Ազմի պէյ թա՛ևին պուլուրըլմըշ ուրը։

Ինճիլի ճեմա՛ն. Սալը կլինիւ վէլատեթի ի Հիւմայուն միւնասէպէթիվլէ ՚արվը վէճա՛իպի թէպրիքաթի ու ՚ուզուտիլէթի էթմէք իւզրէ, Վասհ. Սվդաղատ էֆէնտի Մոսէյն ի Հիւմայուն ՚ապլիմէթ էթմիչ, վէ միլէլ ի զայր ի Միւսլիմէ բու՚էասը իլէ պէրապէր հուզուր ը Շահանէյէ չէրիֆ կասը զապտուլ օլարակ, քէնտիսի իլէ ճեմա՛աթընէն հիսսիյաթը չիւքրիւզարանէլէրինի միւթէզամմին պիր ՚արիւէ ի չիւքրանիյէ ՚արզ ու թապսիմ էյլէմիչ, վէ Զաթ ը Շահանէ լութֆէն վէ թէնէզզիւլէն քէլիմաթը միւշֆիգանէ վէ բուհիւրվէրանէ իրատէյլէ թէպա՛ա ի աստըգամընա սէլամը սէլամէթէնճամը հազրէթի Շէհրիյարիլէրինի թէպիլ էթմէսինի Սվդաղատ էֆէնտիյէ էմր ու-յուրմընչլար տըր։ —Սամերիդան Պօրտ Չիրքէթի կէնճլէր ա՛իրկսինէն սըրր-քեաթիպի Մր. Հիքս պու հաֆթանըն Զարչէնպիհ կիւնիւ չէհրիմիզէ վասըլ օլմուշ օլուպ, հարըն (Սեպտ. 29 կիր.) ալաթուրդա սա՛աթ 9ուս Պայպլ Հաուս Լայտէթիճանէսինատ վա՛զ էյլէյէճէք տիր։ Ճիւմլէ լայէյէնլէր մուհասապէթլէ սա՛վէթի էտիրլէր։ Մր. Հիքս փաղար էրթէսի կիւնիւ պու-րատան միւֆարագաթի էտիպ Պազչէճիյի, Աատափազարընը, Գայսէրիյէյի վէ մէմլէքէթիմիզատ պա՛զը սա՛իր մահալլէրի, վէ սօնրա Ադադ ի Շարգասըզի միսիօնար մէրքեզլէրինի զիյարէթ էյլէյէճէք տիր։ —Կիլիկիա քիլիսէլէրի արասընտա իչլէմէք իչիւն Մր. Ֆ. Ֆ. Կուտսէլ նամ պիր էէնի միսիօնէր մա՛ֆամիլիա Տէրսա՛ատէթէ կէլմիչ օլուպ, պիր գայ կիւնատէն մահալ ը մէ՚մուրիյէթինէ կիւէճէք տիր։ Միւամիլէյի վէ զէվճէսի տատա կէնճ օլուպ, քէնտիսի Հարթիբըրա ՚իչմի իլանի մէքթէպինատէ իթմամ ը միւատէթ էթմիքտէն սօնրա, պիր միւատէթ ատ Սվմանիատա թահսիլ իլէ մէշղուլ պուլունմըշ տըր։ —Սապրգ Մունճուսուն վա՛ղզը Պատ. Յարութիւն Խաչատուրեան Սունկուրլու քիլիսէսինատէն տա՛վէթ օլունմըշ օլարակ, հազրնըպարտա պու եէնի մահալ ը մէ՚մուրիյէթինէ կիւմմիչ տիր։ —Ատափազարընտաքի Ինճիլի քիլիսէնին Եզբէնէ խոճէը քիլիսատ Թէրէնիւմ իչլինի տատա զիյարէթ իքմալէ սա՛յ էթմէլէրի իչիւն պիր հէյ՚էթ ինթիսապ էթմիչ տիր։ Պու հէյ՚էթին րէ՚իսի Յովհ. էֆ. Ս. Ալիքսանեան վէ սա՛իր ա՛զալարը Բիւզանդ էֆ. Ոսկեհանեան, Տօգ. Երուանդ Ճէճիլեան, Լուսաւոր էֆ. Գասապարեան, Մկրտոյ էֆ. Փարաւազեան վէ Յհաու էֆ. Շաքարագործեան աղըլար։ Պիւթիւն Երկիչ խուսը 150 զատար ա՛զատան իսպարէթ տիր։ —Պու սէնէ Բօսֆէրի Գօլէճէ միւրաճա՛ատ էէն թալէպէ գօլէճին գապուլ էտէմէյէճէյի սէրբեճէատ չօգ օլմուշ օլուպ, 100սէն պիյատէ թալիսլէր եէր պուլունմատաղը իչիւն բէտտ էտիլմիչ տիր։

Էրզընճ ճեմա՛ն. Երուսաղէմ վանքընըն ասվալը մալիյէսինի թէֆթիչ էթմէք իչիւն Փաթրիգխանէ Թարաֆընտան Թա՛ներն օլունմըշ օլան հէյ՚էթի մահսուսէ, ևա՛նի Տ. Վահրամ արքեպիս. Մանիսաչն վէ Սրիս էֆ. Ֆէսճեան կէչէն հաֆթա ճիւմ՚ա կիւնիւ Տէրսա՛ատէթէն հարէքէթ էտէրէք, Սալը կիւնիւ Պէյրութա վասըլ օլմուշլար, վէ օրատա իքի կիւն գալարգատան սօնրա մահալ ը մէ՚մուրիյէթէ-լէրինէ կէմէք իւզրէ հարէքէթ էթմիչլէր տիր։ Տ. Վահրամ արքեպ. Տէրսա՛ատէթէն միւֆարագաթ էթմէզատէն էվվէլ, քէնտի էմլաք ու էչնասընա սա՛իր վասիյէթնամէսինի Ս. Փաթրիգ հազրէթլէրինէ սուրէթ ի բէսմիյէատ թէպ՚ա էյլէմիչ տիր։ —Պէրպէրեան մէքթէպի մա՛ալիմլէրի ֆիհրիսթինէ Տօգ. Ց. Թօփճեան էֆ. տախի ՚իլավէ էտիլմիչ տիր։ Պու սէնէ մէքթէպ ի մէզքուրըն թալեպէսի կէչէն սէնէնինքինատէն զիյատէ օլմուշ տըր։ —Հալէպի Գաա. Ժողովը Առաջնորդ Տ. Կարապետ Ծ. Վրդ. Տ. Կարապետեանը քէնտի մէ՚մուրիյէթինատէն իսթի՚ֆա էթտիրիլ, եէրինէ Տ. Ղեւոնդ քհնյ. Տէր Նահապետեանը Առաջնորդ վէքիլի թա՛ներն էթմիչլէր տիր։ —՚Ա.ինթաղ ճէմա՛ատը միւ՚թէպէրանընտան Գալուստ էֆ. Ղազարեանընն ղէվճէսի Սեպտ. 4ատ վէճաթ էթմիչ տիր։ Միւթէվէֆֆաթ ը միւամիլէյինա հայաթընտան ՚Ա.ինթաղ մէքթէպլէրինէ սէկսան վէթքեարանէ իւ՚անէլէրատ պուլունմընչ օլուպ, վէֆաթընտան էվվէլ ատ քիլիսէ վէ մէքթէպլէրէ էփէյի պիր մէպլաղ թէրք էյլէմիչ տիր։ —Անկաղըպզընտա կէօրէ, Եօվանէսգըոնընն վասիյէթ էթմէյի մէպլաղ 6,000 ֆէյիզ, 24,000 լիրա տըր, չոր հազատ մէպլաղ ը մէզքուրըն բուպզընը խըսըմլարընտա թէրք էթմէք թավսիյէսի գապուլ օլունըր իսկ, անկէրէ 6,000 լիրա վէրմէք խճապ էտէճէյինատէն, մէզքուր թէքլիֆէ ի՚թիրալ էտիլմէքտէ տիր։ —Սրբ-Էչմիածնի իտարէխանէսի Զալաթատա կիւղէլ պիր պինայա նազլ էտիլմիչ օլուպ, պինա բուհանի պիր խըսմէթ իճրասը վէ Զաթ ը չահանէնէն թէզէխա ՚էօմիւրլէրի իչիւն ատ՚ազար ՚արզը իւէ քիւչատ էտիլմիչ տիր։ —Մահքեմէ ի Թէմիեզ ա՛զալըզը Թագէոս Բէճդի էֆ.յէ, պիրինճի մէճլիս ի Թիճարէթ ա՛զալըզը Վիչէն էֆ.յէ, Տէրսա՛ատէթ Խոմիտաճ մահքեմէսի ա՛զալըզը Մարդար էֆ.յէ թէֆվիզ պուլունըրըմըշ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՑՆ. Էհամ ը միւպէտաէլէ	Լ. 0. 101		
Շարգ Տէմիր Եօլու Թահվիլաթը	Ֆրգ. 164	87	
Ս. Գրէսի Ֆօնսիյէ Էժիսիէն	» 302		
Բ. » » »	» 254		
Պանզ Նասիհնալ տը Կրէս	» 415		
Մէճիտիյէ ղրչ. 107	33	Գրըմիյ ղրչ. 50	
Մէճիտիէ » 98	20	Լիւրա Իտալիզ » 109	36
Կիւմիւշ ուճգ. » 104	15	Կմշ. Ճեմ. Ճաը » 68	20
Նափօլէօն » 87	14	Դո՛լմէ » » 8	64

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Լահէյ ջընիվերանոը. Սեպտ. 14 Թարիխիյէ չէքսիյի պիր Թէլէկրաֆնամէտէ Թայմըն մուխապիրի չու խուսուսա նազար ը տիպդամ ճէլզ էտիյօր քի զանայիմ մահքէմէտի լա՛ինասը միւսթէնա օլարագ, զաճանիյն վէ ուսուլ ը պահրիյէյ մէնսուսզ պիւճիմէ մէա՛էլէլերտէ Ալմանիա վէ Ինկիլթերրա քիւմիյէն մուխթէլիֆ իւլ էֆքեար ուրրար ։ «Իչսու իւմիւտաֆ ը էֆքեար չու 'ամիսզ հազիրդամը թէ՛քիա էտէր քի պիւսպիւթիւն եէնի վէ քեմալ ը սիւր'աթլէ Թէրազզը էտէն պիր տէվլէթ ի պահրիյէ քէնտի մէնաֆի'ինէ վէ հալընըզ տիւնեատա պիրինճի Տէվլէթ ի պահրիյէնին տէյիլ , անճագ պիւճիւմլէ պիրտարաֆ սէֆիրնէլէրին տաճսի մէնաֆի'ի խիւսուֆընատա օլարագ , զաճանիյն վէ ուսուլ ը պահրիյէնին հէվ նազարիյաթ վէ 'ամէլիյաթընը Թէզատիզ էթմէյէ արզուլէյօր ։ Բուսիանըն սու մէա՛էլէլերտէ կէօմէրճիյի Թավը ու հարէքէթի ֆարկը վէ տուհա մահտուսա պիր Թէֆսիրէ էլվէրիշլի պիր ։» Ֆնճիւ գոմիսիօնըն հէյ'էթ ի Թէզագիզիյէնտէ Ալմանիա Թիւճճար կէմիսինին հարպ սէֆիրնէսինէ Թահվիլինէ տա՛իր պիր չօգ եէնի Թէքլիֆլէրտէ պուլունմըչ իսէ տէ , Ինկիլիզ մուրախխասլարը իֆրաֆքեարանէ էֆքեարըն իսխալընը քեմալ ը մուվաֆֆագիյէթլէ ։ մէն' էթմէյէ, վէ Թիւճճար կէմիսինին գուբսան կէմիսի մադամընատա գուլլանըլմասընա գարշը պիր Թապըմ Թէտապիր ի իւմիյաթիյէ իսթիհսալընը Թէ՛մինէ մուպէհէմիր օլմուշլար սըր ։ Թիւճճար սէֆիրնէլէրինին էնկլինտէ հարպ սէֆիրնէլէրինէ Թէպաիլի խուսուսընատա իսթիֆազ ը էֆքեար հասըլ օլմամըչ սըր , զիրա Ալմանիա, Բուսիա վէ սա՛իրլեր Ինկիլթերրայա մուխալէֆէթ էյլէմիշլէր պիր ։ Լաքին Լօրա Րէյ իչսուսուսի մէա՛էլէ հալիյէ Թէրք օլունմըչ սըր մէ՛ալինատ պիր մուզատաէմէ Թէքլիֆ էթմիչ, վէ իչսու Թէքլիֆ զապուլ օլունուզ, անընն ահքաամընատա, Ինկիլթերրա էնկլինտէ հարպ սէֆիրնէլէրինէ Թահվիլ օլունմըչ Թիւճճար կէմիլէրինէ հիչ պիր մուհարիպիյին հուզուզ ու իսթիյազաթընը հա՛իզ տէյիլ պիրլեր տէյիւսուսա նազար էթմէյէ տէվամ էտէճէք պիր ։ Սեպտ. 17տէ Յինճիւ գոմիսիօն Թահթ էլ պահր մէվզուս' միւչթէ՛իլ լաղըմլարա տա՛իր Թէքլիֆ օլունան նիզամաթը նազար ը միւԹալա'այա պզագ իւլդրէ , 'ումումի պիր մէճլիս 'ազա էթմիչ պիր ։ Միւզաքէրաթ ուզուն սիւրմիւչ, վէ հիչ պիր մուհ'այնէյն նէթիճէ հասըլ օլմամըչ սըր ։ Սըր Ի. Սամօ պիր նուԹգ իրտարյէ լաղըմլարընն իսթի՛մալը խուսուսընատա իչի մուխալիֆ էֆքեար տա դընթըսը պուլունտուղընը, վէ պունլարատան պիրինի անընն իսթի՛մալընա ատն տէրճէճ սէրպէսթիւիք վէրմէյէ, պիւկէրի իսէ անընն իսթի՛մալընը զայէթ սըզը դուչյուա վէ չուրուպ պիրինա պզմադա մէյհալ օլագընը իչսո ու իրա՛է էյլէմիչ պիր ։ Միւսթահիչէյնին իտտի՛ասընատա, իչսու մէվիմ պզաթը միւսահիչէյնինին գուզլանըլմասը խուսուսընատա գունուլան նիզամաթ նէ գատար սըզը օլագար եինէ տզ սըր ։ Սեպտ. 18տէ հէյ'էթ ի Թէտպիկչէնին ին'իգատընատա Լահէյտէ պիր հաքեմ մահքէմէսինին Թէչքիլ խուսուսընատա էֆքեար ը միւԹէխալիֆէնին Թէ՛լիֆինին իմքանատզ օլագը ախաչիքատար իտի ։ Պունա պիրա՛էն Սըր Ի. Ֆրայ (Ինկիլթերրա) չու եօլատա պիր Թէքլիֆ տէրմիյան էթմիչ պիր , եա՛նի չիմտիյէ գատար պու պագատէ իսթիհսալ օլունան նէթիճէյէր հիւքիւմէթլերէ Թագտիմ էտիլմէն , վէ անդերէ հէր նէ զէման ատ բագարընատա ի՛Թիլաֆ հասըլ օլուբսա, մէզքիւր մահքեմէնին Թէչքիլ էտիլմէսի Թավսիյէ օլունմուշ ։ Պու Թէքլիֆ զապուլ օլունմըչ սըր ։ Ֆնճիւ գոմիսիօն Սեպտ. 18տէքի ին'իգատընատա հէյ'էթի Թէտզիիզիյէսինին Թանզիմ էթմիչ օլագը 5–6 բաիօրԹլարը զապուլ վէ Թատպիզ էյլէմիչ պիր ։ Պունա պիրա՛էն Գոնֆէրանսըն 'ումումի պիր մէճլիսինէ Թագտիմ օլունմագա հազըր պիր խայըը ԹահրիրաԹլար վար իսէ տէ , հէյ'էթ ի մէզքիւրէ ապզօզա վէ գաչագ էչնա ու էմիր'ա մէա՛էլէ ի հայաթիյէսիյէ օպրաչմագա մէճպուր սըր , վէ սա՛իր մուհիմմ մէա՛էլէլեր խուսուսընատա կէօմէրճիյէն մուս'ամէլաթ' գոնֆէրանսընա մուհարէզաթը պահրիյէ զաճանիյինինին ԹէրԹիպ ու Թանզիմի խուսուսընատա նէ չէյլէրին իսթիհսալ էտիլմիչ օլագընը իրա՛է վէ Թաավիր էտէրլեր ։ Պու մէա՛էլէլեր չունալար սըր . Թիւճճար սէֆիրնէլէրինին հարպ սէֆիրնէլէրինէ Թահվիլ , աէնիպզտէ էմվալը չախսիյէ, միւհալէթ կիւնէրի վէ մուհարէզաթ ը պահրիյէ գաճանինին ու ուսուլը ։ Սեպ. 19 Թարիխիյէ Թայմա չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆնամէտէ աէնիկիյօր քի, «Յինճիւ գոմիսիօն պու կիւն Թահթ իւլպահր լաղըմլարըն իսթի՛մալընը Թանզիմ իչսին Թէքլիֆ օլունան մուզավէլէնտամէնին միւԹէզագզը 6–10ա գատար մատտէլերինէ տա՛իր իմա ի րէյ էյլէմիչ պիր։ Զուհաւր էտէն իսթիհսալ ը արա էօյլէ պիր տէրճէճէ իսէ քի պու մատտէյէ 'ա՛իա լա՛ինանըն եինէ գօմիսիօնա Թագտիմ էտիլէզիլմէսինէ վէ գօնֆէրանսընա մաճհարը գապուլ օլագագ պիր չէքլ ու տուրէԹէ գօնատասընա գարար վէրիլմիչ պիր ։ Պահրիյէ մուրախխասլարընըն Թագրիպէն

Իւչ այ չալըշըպ չապալանմասընտան սօնրա, պու պէլլի սուբէթաէ պա'խա ի ֆիւթուր պիր նէթիճէ տիր, վէ եէնի պիր թասհին ու թա'տիլ իլէ հէրքէսին մազհար ը գապուլը օլաճագ պիր լա'ինա ի ճէտաէ թանզիմ էտիլէպիլէճէյլինէ ինանմազլըգ միւչքիլ տիր։

Ասֆալըտ 'ալէհինդէ հէյէճան.— Ճափօնիա խարիճէյէ նազարէթի մէ"մուրլէրինտէն օղուզ Ճափօնիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան Պահրը Մուհիթի Ռէպիր սէվահիլի ահվալընը թէտպիտ էթմէքլիյէ կէօնտէրիլմիշ օլան գօմիսէր Մ. Իլի Սեպտ. 13ոէ Օթավայա ևէթիչմիշ տիր։ Գանտատա հիւքիւմէթի կէչէն սէնէ 'ազատ էտիլմիշ օլան մու'ահէտնամէյնին թարաֆէյնճէ զայը ի մահտուտա մուհաճէրէթէ մահսուս մատաէսինի թա'տիլ իչիւն Ճափօնիա հիւքիւմէթինէ միւրաճա'ատ էթմէյէ հազըրլանտըգը պիր սըրատա վարիտաթը տահսիլիյէ նազըրը Մր. Թէմփըլթընըն մուզայիր ի իհթիյաճ պիր նուխդը ահվալը պիր գաճ տահա միւչքիլէչտիրմիշ տիր։ Նազըրը միւմայիլէյհ մէմլէքէթէտ եէրլէչիպ տա'խմի թէպա'ա հալինէ կէլէճէք մուհաճիրլէրինն գատնատայա հիճրէթինի իլթիզամ էթմէքտէ տիր։ Տիկէր թարաֆտան Ճափօնիա մէ"մուրիյի վէ զաղէթաղարը անճագ էն ատօսթանէ էֆքէար ու հիսսիյատի պէյանընտա աէվամ էտէյօրլար։ Մր. Իչի Գանատա հիւքիւմէթիյլէ իչինի պիթիրտիքտէն ատնրա, Սեպտ. 19ատա Շիգակօյա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էթմիչ տիր։

Փաֆանըն ընհէրթըն ը 'ատմոսֆէյէ. Սեպտ. 16ատա Վաթիգանըն բէսմի զաղէթասը Օսէրվաթէօ' Փաճանընն «Զէմանէփէրվէրլիյէ» գարչը պիր թահրիրաթ ը 'ումումիյէտինի նէշր էտիյօր։ Պու պէնատէ «Զէմանէփէրվէրլիք» մէզէյինին քէնտի ֆէլսէֆէսի, իմանը, 'իլմ ի իլահիյաթը, թարիխի, թէնզիլաթը վէ իսլահաթը ճիհէթինտէն Քիլիսէյէ պիր թէհտիտ օլաճագ պիր լա'ինա ի ճէտաէ թանզիմ էտիլմիշ օլան մու'ահէտնամէյնին թա'տիլինէ սէպէպ էտէն խըսուսէաթը միւֆիսէլէրինէ պիճա'էն Պարօն Լըգ փայէսի վէրիլմիշ տիր։—Ճափօնիանըն Գաչնաղընըը իւզէրինտէ նիշան թա'լիմի իճրասը էտնասընտա Սեպտ. 9ատա պիր իչթի'ալ վուգու'պուլարագ 5 զապթիէ, 22 նէֆէր թէյէֆ, 2 զապիթ իլէ 6 նէֆէր ազըը, վէ 2 զապիթ իլէ 6 նէֆէր տահի խաֆիֆ սուբէթաէ մէճբուռ օլմուչլար տըը։ Զըրհընըն թէքնէկի խատարդէաէ օլմասընդ տըը։—Նիւ Եօրգատա չէքիլէն պիր թէկքրաֆնամէյէ կէօրէ, Սընճաբաբ Օյլ Քըմփընյէ վէրիլէն իմթիյազըն իլգասը իչիւն հիւքիւմէթին գումհանիա 'ալէյհինտէ իպտամէ էթմէյի տա'վատա չահիպլէրին իֆտատաթընտան մէգքիւբ գումհանիատանըն 1899ատան 1906 սէնէսինէ գատար 98 միլեօն Ինկիլիզ լիրասը թէմէթթիւ'աթը օլարագ իչպու մէպալընն թագրիպէն 62 միլեօնընըն հիսսէսատանա հիսսէ ի թէմէթթիւ' մագամընտա թէվզի' էտիլմիշ օլագընը անլաշըլմըշ տըը։

ԻՍԹԱՆՊՕԼՅԱՆ

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՆՄԸՇ

Ֆինճանճըլար եօգուշը Ամէրիգան խան

ԳԸՉԱԼԱՐ ՄԵՔԵՆԱՆ

Իմմիրսէ Պասմաճեանէ մահապէսինսէ քեա՞ին ալան իշպու մէքթէպ էֆրէնտի Հոկտ. Համ ասլըա-ճազ վէ Թալիպոլըն էսամիսինին ալեֆթէրի գայտ ը մու՛ամէլէսինէ Սեպտ. 31է միւսաոլըֆ կլիճայէ պաչլանաճագ ասը։ Մէքթէպլիմիզին հէտեֆ ի մազասուաը Թալիպոլիա հէմ քէնտի անաա լիսանըսըրընը հէմ ատ Ինկիլիզճէյլ էյիճէ էօյրէթմէք ասը։ Պաղչէ ի սիւպհանտա իպթիտա՞իյէ վէ ի՛տաաիյէ չիւ՛պէլէրինին Թէորիասը Բուամա հալօտա էրմէնիճէսէ իճրա օլունուր վէ ՛այնի վազիտա Ինկիլիզճէյլ տաախի պաչլաթարըլըը։ Թալիպոլըն Ֆրանսըզճայը միւքեմմէլէյն էօյրէնմէլէրի իչիւն հէր նէվ Թէորիքեամ կէօրիւլմիւչ ասը։ Մէքթէպ ի սիւպհանտան մէ՞զուն օլտուգաան ոօնրա, Թալէպէ 12 սէնեէ իքմալ ը միւաաէթ էաէճէք ասը։ Մէքթէպլիմիզ պու սէյնէ տաախի ֆէյնիլ մուսիպհինին Թահսիլի իչիւն խուսուսի Թէոհլաթ վերմէքաէ ասը։ Ֆէյնիլ մէզքիւրը Նահիլի գոնսէրվաթուարը մէ՞զունէլէրինաէն Մաամաւազէլ Լուսիա ծաքէնթօ Թէորիա էաէճէք ասը։ Իւչտէն սլթը, հալօտա եէտի հաչընա գատար չօճուգլար գապուլ վէ Ֆրէօպէլեան ուսուլընա Թէվֆիգէն իտարէ օլունուպ միւքլմմէլէյն Թէճհիզ էահլմիշ պուլուշնան պաղչէ ի սիւպհանտա Թա՛լիմ ու Թէորիա օլունուրլար։ Օն հաչընտան սչաղը օլմայան գլուլար լէյլի Թալիպոլթ մաղամընտա գապուլ օլունուրլար վէ օրատա խրիսթիյան պիր խանէնին մուհասէնաթ վէ ֆէվա՞իհինէ նա՞իլ օլուրլար։

Մէքքէն վէ Թէորիա իւճրէթի մաղամընտա սէնէտէ $22\frac{1}{2}$ լիրա ի ՛Օսմանի, հալընդգ իւճրէթի ի Թէորիա իչիւն տա՞իրէ ի ՛լմմիյէտէ 3, ի՛տաաիյէ տա՞իրէսինտէ 3, իպթիտա՞իյէ չիւ՛պէսի իչիւն 2 լիրա ի ՛Օսմանի Մէ՞սիյէ օլունուր։ Ճանէլէրի մէքքէպէն ուզագտա պուլունան նիհայի Թալիպոլթ սէնէվի 4 լիրա ի ՛Օսմանի Թէ՞սիյէ էաէրէք էօղլէյիկլէրի լէյլիւէր իլէ պէրապէր Թա՛սամ էաէպհլիլըլէր։ Մէքքէպլին պէյտինամէսի միւսիրէ ի մէքքէպլէ միւբաճա՛աթ օլունարաք իսթիհսալ օլունապիլիր։ Զիյարէթճիլէր մէքքէպլ էսնիյէսինի Սեպտ. 20սէն սոնրա զիյարէթ էաէպհլէճէքլէր ասը։

Մուվէզէֆ ֆոթոլէ

5—5

ԻԼՄԷ ՓՕՂ

ԱՄԷՐԻԳԱ ՍԵՔՍԻՍՅԱՆՔԸ (Clinic)

Իսթհանդօլաս Մահմուտ փաչասու ձաֆէը խանասս հէր Սալը վէ Փէհնէչէնպիհ կիւնիւ էօյլէհէն սօնրա ֆագիր խասթհալար մէճմանէն մուՙայէնէ վէ թէտաւի օլունուրլար։

Ամէլիյաթը իճապ էտէն խասթհալըղլար իւէ կէօզ խասթհալըպլարընա Սալը կիւնիւերի պապըլըը։

Գասընալարըն խասթհալըղլարը իւէ կէօզ խասթհալըղլարընա Փէհնէչէնպիհ կիւնիւերի պապըլըը։ 1—10

ԹԱԼԱՍՏԱ ԱՄԷՐԻԳԱՆ ԶԻՒՐԻՒՐ ՄԷՔԹԷՊ Ի ՙԱԼԻՍԻ

Սայէ ի մէՙարիֆ վայէ ի հապրէթի Շէհրիյարիտէ Թալասըն էն հիւքմէք մկրդըՙինաէ ինչասընա միւսպաչէրէթի էյլէմիչ օլաղընմըղ մէքթէպ պինասը հասդընդատա իքամէ օլունաճաղընասն, ալաֆ. Հոկու. Չաէ չակիրտա դասադ էտէճէք պիր հապաէ պուլունաճազ ասը։

Մէքթէպիմիզին վրօկրամը չակիրտանը՝ Թօլէճէ, թիճարէթէ վէ մուՙալիմլիկէ միհնասիպ ՙդըլմազ իւղրէ թէրթիպ էտիլմիչ օլուպ, օլ մապահէ մէսնէի էրմինիճէ, Բուսմա (Բուսմա չակիրտասն իչինն), ՙՕսմանկըճա, Ինկիլիզճէ լիսանկար իւէ ՙուլուսը բիյասդիյէ (հիսապ), Թապՙիյէ վէ ասՙիրէ Թէտբիս օլունաըղը կիպի, Տիրէքթօրլուն խանէսի մէքթէպէ մուխթասըլ օլաղընասն, չակիրտանըն ալադաի վէ սասՙիրէ իհթիյաճաթընա բիյասէթի Թասդիքնասն գիյասէթի սիպագաթ օլունուսը. խասի մէքթէպիմիզվէ էվլատասրընը կէօնասէրմէյէ ասղաս էտինէլէրին վագիթ ը մէդքիսաթ իտասէլէրի՝ վէ մէքթէպիյէ կէճճէլիէը իչիւն 9 լիրա օլաղընասն, իւք Թապսիթի իչիւն պէտասէլէրինճէ մուհասաղադ 6 լիրա կէԹիրմէէրի լազըմ ասը։

Տահա դիյասէթ մաՙլիւմաթ ալմադ խոճէյէկիէր միւսահիբ ի մէքթէպ Մր. Հ. Ք. Ուինկէյթէ միւրաճաՙաթ էյլէմէկի սիրէէր։

3—3 Henry K. Wingate

ԵԷՆԻ ՔԻԹԱՊԼԱՐ

ՎԱ՚ՉԼԱՐ նամ էրմինի իւլ հաւրաւք Թիւրքի իւլ ՙիսթարէ քիթապ քի 264 սահիֆէէն ՙիսթարէթ օլուսՙ՝ վէր. Տօք. ձ. Ք. կրինին, փրօֆ. Յ. Ս. Պէզձեանըն, փրօֆ. Տօք. ձօրձ Լամ Սմիթին, վեր. Սիմոն Թէրզիեանըն, վեր. Քէնըն Տէնթըն Թոմսընըն, վեր. Յակոբ Պիւզսիւեանըն, Եպիսկոպոս Ֆիլիպոս Պրուքսըն, վեր. Յովհաննէս Գ. Գրիգորեանըն, վեր. Մանասէ Կ. Փափազեանըն, վեր. Տօք. ձ. Ֆ. Հէրիքին, վեր. Տօք. Զարլզ Հ. Բիչչարսըն, վեր. Տօք. Փ. Թ. Ֆօրսայթըն վէ վեր. Տօք. Մ. Պօյնին գըյմէթլի վա՚զըրընը հավի օլսրազ ձկա՚ան 14 վա՚զլար օլաղընը հապաէ՝ պաղն քեազըա դավկըսը 5 վէ պէզ դավկըսը 7 դուբուչ։

ԶՕՃՈՒԳԼԱՐ ԻԶԻՆ ՄԻՒՃԷՎՀԷՐԱԹ. 134 սահիֆէէն ՙիսթարէթ օլուսՙ, դաղն քեազըա դավկըսը $2\frac{1}{2}$ վէ պէզ դավկըսը 4 դրչ.ա։ Էրմինիճէսի սաթի վար սըը։

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, 114 սահիֆէ, ալա մուսաւիվէր, դաղն քեազըա դավկըսը $4\frac{1}{2}$ դրչ.։

ՔԵՐԱԿԱՆ ԵԻ ՀԵԳԱՐԱՆ, 28 սահիֆէ, ալա բէնզիլի մուսաւիվէր, 20 փր.։ Պայպի-հասուղ քիԹափսանէսինէ սաթընըրլար։

ԹԻՒՃԱՐԻՑԷ

Պուղայ օգդա վրչ.

Անասօլու սէրթ	00–00
Անասօլու ա՚լա	00–00
. Ոձ չուվալ դրչ.	
Դըրմա պիրինճի	000–000
Էնգա. Գօն. դըր.	— —
Օաէսա	000–000

Սբէճ օգդա վրչ.

Անասօլու Ս.	36–
» Բ.	34–
Ֆասուլճա	100 օգդա
Սէզանիք	210–215
Գարա Տէնիզ	125–140
Նօխ. Սիւր. օգ. փր.	60–65
Գալաի Սուլթանի	70–72
Սոսաճ օգ.սը փր.	130–

Կաղ չիֆթ Թէնէճ դրչ.

Բուս, փիասդամըղ իչին 33

Լիտրա 100 դրչ.ասան

Շեւէր գանդամ	դրչ.
Թըրիէսմէ	101–
Բուս	76–
Գահվէ 100 օգ.	$5\frac{1}{5}$–6 լր.
Փէյնիճ չուվալը	դրչ
Մըսըր	84–87
Իսկիմիզ	128–130
Բիզօն ֆր.	44
Ձաֆօն	150–170

Եչէ օգդա դրչ.

Անասօ. զըրմանա	7–$7\frac{1}{8}$
Թէֆթէյ+ դրչ. օգդա	
Էնդարէ., Եօզդատ	18–19
Փասֆ. Հափէպ օգդա	6–$6\frac{1}{8}$
Ասատնա	7
Ասֆէճ օգդա	
Գա. Հիս., Պալքէ.	——

Եալըն կէնճէլէրին տուՙա մէճլիսի ալսաֆ. սաՙաթ $8\frac{1}{2}$ատա Գումգափուտա Բէսմաէ ֆի՚իլատա էտէճէք սիր։ Մատ. Ե. 13։